

Notariaat magazine

maandelijks informatie- en
opinieblad voor en over het notariaat

december 2020
editie 10, jaargang 20

Notarissen tegen aanpassing
fiscaal verschoningsrecht 6

Wat is *steward*
ownership? 16

Voorzitterswissel
bij de KNB 20

Variatie in het notariële vak

Doceren houdt me scherp

Sdu

KNB

Grand Prix Content Marketing Awards 2019

Winnaar Bekroning Inzet Social

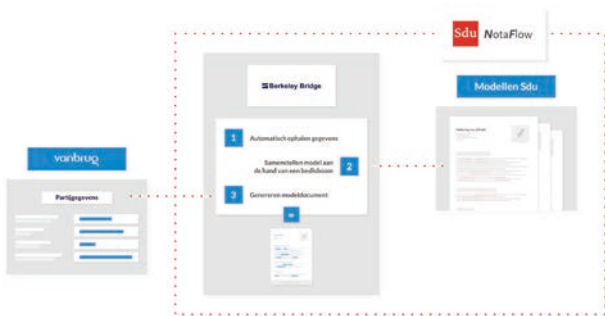
Werk sneller, efficiënter én nauwkeuriger met NotaFlow

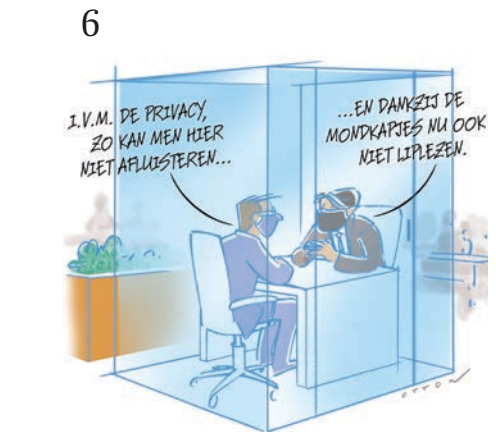
Met NotaFlow worden gegevens uit uw eigen notarieel softwaresysteem met één klik, automatisch ingevuld in alle beschikbare modellen dankzij een geautomatiseerde koppeling

De voordelen van NotaFlow:

- Volledig geautomatiseerde tool voor het Notariaat
- De meest gebruikte modellen uit het Ondernemingsrecht, Personen- en familierecht en Vastgoedrecht
- Geautomatiseerd, dus geen knip- en plakwerk
- Biedt een intelligente koppeling met uw notarieel softwaresysteem
- Engelse vertalingen zijn beschikbaar voor een selectie van modellen
- Gewaarborgde actualiteit en kwaliteit dankzij gerenommeerde redacties

11

- 4 Nieuws
- 6 Notarissen tegen aanpassing fiscaal verschoningsrecht
- 8 En verder: Leonie Stokkel
- 11 Makers vertellen over 20 jaar *Notariaat Magazine*
- 15 Wisselcolumn Teska van Vuren
- 16 Wat is *steward ownership*?
- 18 De les van ... Mark van Vugt
- 20 Voorzitterswissel bij de KNB
- 23 Veel werkdruk, weinig ziekteverzuim
- 25 Kanocolumn
- 26 Wablief?!
- 28 Specialisten
- 30 Column Nick van Buitenen
- 31 KNB-nieuws
- 36 Tuchtrecht
- 38 Personalia

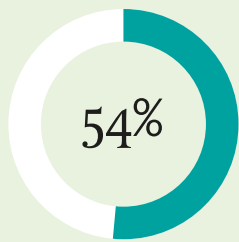
15 **We stoppen het jaar in een doosje en doen er een mooie strik omheen**

Melder ongebruikelijke transactie beter beschermd

WONINGMARKT

Iemand die een ongebruikelijke transactie meldt, wordt beter beschermd. Anoniem melden blijft nog steeds niet mogelijk. Dit schrijft minister Ferd Grapperhaus van Justitie en Veiligheid in een brief aan de Tweede Kamer. Hij gaat ervoor zorgen dat opsporingsdiensten contact opnemen met melders van kleine bedrijven als een door hen gedane ongebruikelijke transactie aan een strafdossier moet worden toegevoegd. Er wordt dan eerst bekeken wat het dreigingsrisico is. Eventueel

kan ervoor worden gekozen om de gegevens van de meldingsplichtige instelling in het strafdossier te anonimiseren. Aanleiding voor deze aangescherpte werkwijze is een door de Tweede Kamer aangenomen motie van Tweede Kamerlid Michiel van Nispen (SP). In deze motie wordt de regering gevraagd in overleg met notarissen en belastingadviseurs te bekijken hoe de veiligheid van een melder van een ongebruikelijke transactie beter kan worden gewaarborgd. •

... zoveel hoger liggen de huizenprijzen nu vergeleken met het dal in juni 2013. In oktober 2020 lag de index op het hoogste niveau ooit. Bestaande koopwoningen waren in oktober 9 procent duurder dan in oktober 2019. Dat is de grootste prijsstijging in bijna twee jaar tijd. Dit blijkt uit onderzoek naar de prijsontwikkeling van bestaande particuliere koopwoningen in Nederland van het Centraal Bureau voor de Statistiek en het Kadaster. In 2019 zwakte de stijging tijdelijk af, maar daarna klommen de prijzen weer wat sneller. In juni 2013 bereikten de prijzen van koopwoningen nog een dieptepunt. Sindsdien is er sprake van een stijgende trend. •

Grapperhaus op jacht naar crimineel vermogen

POLITIEK

'We pakken criminelen aan waar het ze raakt: in hun vermogen. Dan hebben we niet alleen over hun drugsgeld, ook hun luxe auto's en dure horloges', aldus minister Ferd Grapperhaus van Justitie en Veiligheid. Hij werkt aan een wetsvoorstel waardoor het mogelijk wordt crimineel geld en zaken afkomstig van een misdrijf af te pakken zonder voorafgaande veroordeling voor een strafbaar feit. 'Als de politie een pand binnenvalt op zoek naar illegale wapens en ook een half miljoen aan contanten vindt, is geen langdurig strafproces nodig om dat geld af te pakken. Ook trucs met verhullende eigendomsconstructies, waarbij criminelen bijvoorbeeld auto's en panden op naam van anderen zetten, hebben geen zin meer', aldus Grapperhaus. Het afpakken van crimineel vermogen is een belangrijk onderdeel van de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Op dit moment wordt gewerkt aan een wetsvoorstel met daarin de zogenoemde 'non conviction based confiscation'-procedure. •

Notariaat Magazine gaat crossmediaal

MEDIA

Crossmediaal en thematisch: *Notariaat Magazine* gaat veranderen! Het magazine is vanaf 1 januari meer gericht op de achtergronden bij het nieuws. Verdieping dus. De echte actualiteit wordt verspreid via nieuwsberichten op knb.nl of het intranet voor notarissen. Ook is het magazine volgend jaar te vinden op Facebook en LinkedIn. Hier krijgt u onder andere *sneak previews* te zien. In 2021 verandert *Notariaat Magazine* van uitgever. Dat was meteen aanleiding om de vorm en inhoud eens goed tegen het licht te houden. Besloten is om vanaf volgend jaar nog acht keer in plaats van tien keer per jaar uit te komen. Er is een nieuwe *look and feel* gemaakt en er komt een speciaal gedeelte voor het magazine op knb.nl. Hier zijn de artikelen gemakkelijk online te lezen, worden video's geplaatst en polls gehouden. Daarnaast wordt er gewerkt met themanummers. •

‘Mysterie wordt transparant’

Klanten die live mee kunnen kijken met de paspoortcontrole en erbij zijn als de autoriteiten melden dat alles in orde is. Hoe cool is dat? Notaris Martijn Tolsma van Novitas Notariaat vindt van wel. Hij doet het tegenwoordig op die manier. En maakt daarvoor gebruik van de nieuwste technische snufjes. ‘Het is eigenlijk een stukje klantbeleving.’

Een stukje klantbeleving, hoezo?

‘Vanaf volgend jaar is het verplicht een zogenoemde WID-scanner voor de identificatie te gebruiken. Ik heb gekozen voor één die een wereldwijde paspoortcontrole doet. Je kunt de scanner aan je computer hangen, maar ik dacht: waarom niet de klant meenemen? Ik heb er dus een scherm aan gekoppeld, dat staat op de balie en de klant kan meteen zien wat er met zijn of haar paspoort gebeurt. En ik geef daar dan wat uitleg bij.’

Hoe reageren de klanten daarop?

‘Heel positief. Zij hebben vaak geen idee wat voor gegevens er allemaal nog in de chip zitten. Ik krijg dan ook verbaasde blikken als de kleurenfoto oppopt. Tot nu toe vinden ze het allemaal heel interessant om te zien. Ik zie deze toepassing dan ook echt als een toevoeging aan het klantcontact. Je maakt iets mysterieus transparant.’

Hoe gaat zo’n scan dan precies?

‘Het apparaat maakt een visuele scan en leest tegelijk de chip in het paspoort uit. Zo kunnen we de scan, de pasfoto en alle cijfers in het fysieke document vergelijken met de digitale data. Ook doet hij meteen een controle in het Verificatie Informatie Systeem. Het systeem stuurt deze gegevens niet door naar andere partijen. Alleen het ID-nummer wordt extern gecontroleerd. De datascan zelf blijft bij ons intern en wordt aan het dossier gekoppeld.’

Vertrouwt u als notaris dan niet te veel op het apparaat?

‘Ik neem de identiteitscontrole heel serieus. Zo heb ik ooit iemand van de vreemdelingenpolitie uitgenodigd om te vertellen waar wij op kantoor op moeten letten bij identiteitsfraude. Bij de een zie je het vrij snel, maar er zijn er ook die haast niet van echt te onderscheiden zijn. De scanner helpt je hier juist extra bij, maar jij als notaris hebt de controle. Jij moet altijd zelf op “ok” drukken.’ •

Nieuwe coronamaatregelen hebben weinig invloed op notariaat

ONDERNEMEN

Ondanks de nieuwe, beperkende coronamaatregelen is het nog steeds erg druk in het notariaat. Notarissen passeerden in oktober ruim 162.000 akten. Dat is bijna 5 procent meer dan in september en 9 procent meer dan in dezelfde maand vorig jaar. Dat blijkt uit de cijfers van het Centraal Digitaal Repertorium, waarin notarissen alle akten registreren. Belangrijkste stijger is opnieuw het vastgoed. Zo steeg het aantal eigendomsoverdrachten met bijna 16 procent vergeleken met oktober 2019 en ruim 7 procent met vorige maand. Het aantal hypotheekakten nam toe met

21 procent in vergelijking met een jaar eerder en 1,5 procent ten opzichte van september 2020. Ook in de familiepraktijk steeg het aantal akten. Het aantal testamenten nam toe met ruim 2 procent vergeleken met vorig jaar en ruim 7 procent ten opzichte van september. De notariële ondernemingspraktijk ondervindt nog steeds de meeste hinder van de coronacrisis. Hoewel het aantal nieuw opgerichte besloten vennootschappen in oktober met ruim 6 procent steeg in vergelijking met dezelfde maand vorig jaar, nam dat aantal met bijna 2 procent af ten opzichte van september. •

Universiteit Leiden start opleiding Legal Technology

ONDERWIJS

De jurist van de toekomst, dat kun je vanaf 1 januari 2021 worden door een nieuwe studie aan de Universiteit in Leiden. Drie faculteiten werken daar samen om kennis van de toekomst over te dragen in het Leiden *Legal Technologies Program*. De opleiding is voor professionals werkzaam bij ministeries, rechtbanken, juridische en paralegal afdelingen, advocatenkantoren en juridische adviescommissies. De opleiding wil juristen de vaardigheden leren die nodig zijn om uit te blinken in het werk. ‘Waar de uitvoering van de wet niet langer met hoofd en hand kan worden beoefend, komt

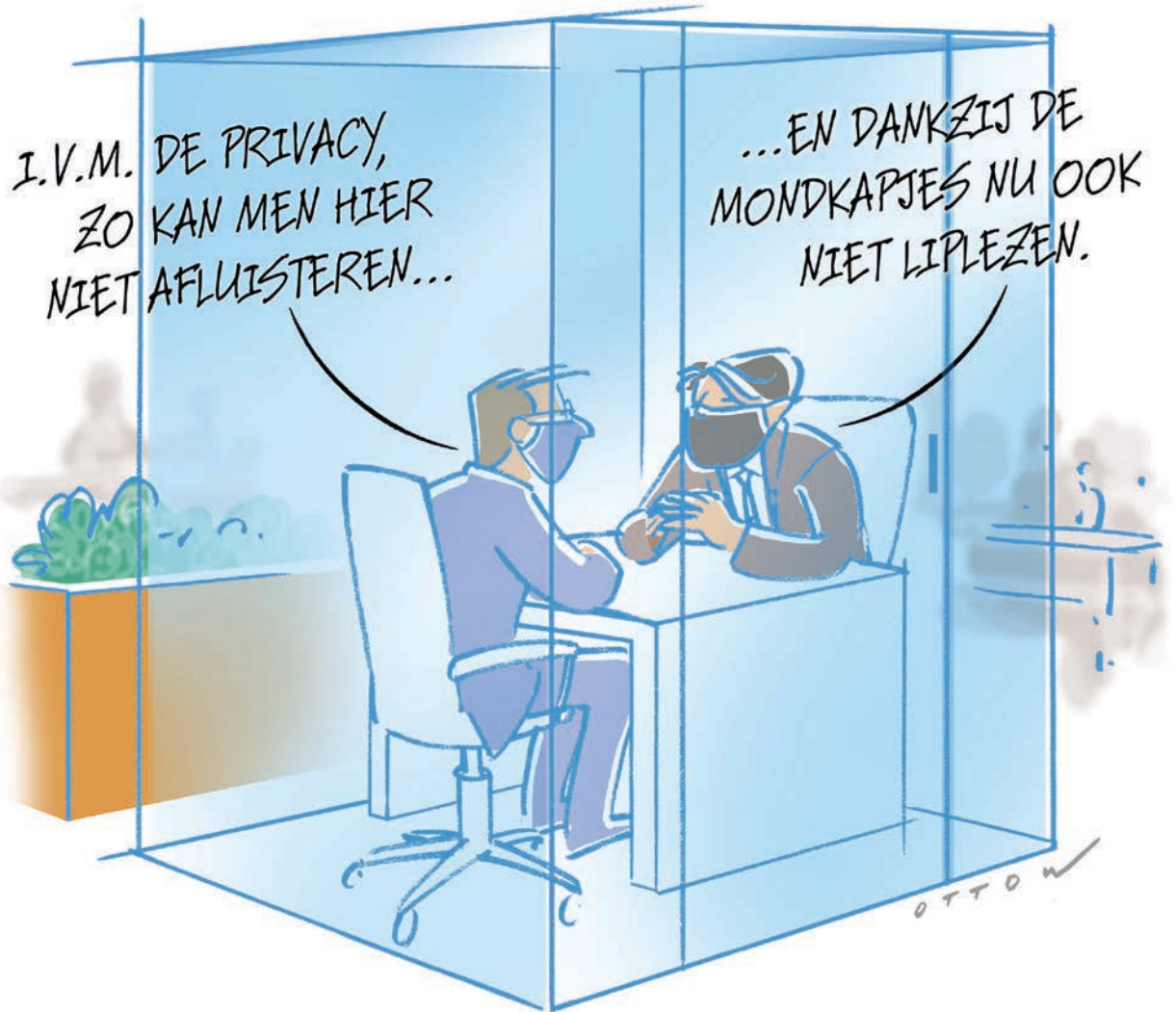

legal technology om de hoek kijken. Dit maakt niet alleen de praktijk van de wet efficiënter, maar ook beter’, aldus de universiteit in een persbericht. Het Leiden *Legal Technologies Program* is erop gericht rechtsprocessen te automatiseren en te digitaliseren. ‘Daar is nog een wereld te winnen, want de rechtspraak kampt met grote achterstanden. Digitalisering van juridische dienstverlening kan helpen die in te lopen.’ •

‘Het werkt net als bij fietsendieven. Zolang ik twee sloten heb en de fiets ernaast maar één, wordt die van mij niet gejat’

Krik Gunning van Fourthline over het opsporen van witwassers in *de Volkskrant* van 23 november 2020.

Aanpassing fiscaal
verschoningsrecht

Niet in het maatschappelijk belang

Er is veel af te dingen op het conceptwetsvoorstel tot aanpassing van het wettelijk fiscaal verschoningsrecht. Gaat het alleen om fiscaliteit, of staat het gehele verschoningsrecht op het spel? En is een beperking van het verschoningsrecht wel nodig?

TEKST Wilma van Hoeflaken | BEELD Roel Ottow

‘Er bestaat al een heel palet van regels. Kennelijk vindt de fiscale wetgever dat niet voldoende’, zegt Aniel Autar, notaris bij Kooijman Autar notarissen in Rotterdam. ‘Sinds de Panama Papers moet alles wijken voor transparantie’, stelt Egbert Willems, notaris bij Ter Braak Willems in Almelo. Beiden zijn kritisch over het conceptwetsvoorstel tot aanpassing van het wettelijk fiscaal verschoningsrecht, dat nu ter consultatie ligt. In dit voorstel worden de mogelijkheden voor notarissen en advocaten om zich te beroepen op hun verschoningsrecht beperkt. Daarnaast zou de Belastingdienst voortaan bij notarissen en advocaten informatie moeten kunnen opvragen die door cliënten is aangeleverd. Met dit wetsvoorstel wil Financiën meer fiscale transparantie bereiken.

Dit voorstel is onnodig en onwenselijk, vinden Autar en Willems. Eerder al nam Daan Doorenbos, hoogleraar ondernemingsstrafrecht aan de Radboud Universiteit Nijmegen, in een opiniestuk in *Het Financieele Dagblad* een vergelijkbaar standpunt in. Doorenbos stelt: ‘Het verschoningsrecht wordt in de wet nergens nader omschreven of afgebakend. Dat is geen probleem: de rechtspraak is helder. De introductie van een wettelijke regeling op het deelgebied belastingrecht is onnodig en onwenselijk. Dat schaadt de rechtseenheid en leidt tot onzekerheid.’

REGULIERE WERKZAAMHEDEN

Hoewel het conceptwetsvoorstel volgens de titel uitsluitend het fiscaal verschoningsrecht betreft, betekent het in de praktijk een beperking van het gehele verschoningsrecht, stelt Willems. ‘Het wetsvoorstel beperkt het verschoningsrecht van de notaris tot de eigen-

lijke werkzaamheden van de notaris in artikel 1a lid 5 van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). In de Wwft is onderscheid gemaakt tussen de reguliere werkzaamheden van de notaris en de niet-reguliere werkzaamheden. Het passeren van de akte en alles daaromheen is regulier werk. De advisering op aanpalende gebieden zou je kunnen zien als niet-regulier werk’, aldus Willems. ‘In het wetsvoorstel ziet de inperking van het verschoningsrecht op de reguliere werkzaamheden. Dit kan niet de bedoeling zijn, maar ik heb nergens gelezen dat dit een verschrijving of een misvatting is.’ Willems vindt dit ‘een extra reden’ om tegen het wetsvoorstel te zijn. ‘Het zou betekenen dat al onze werkzaamheden niet meer onder de geheimhoudingsplicht vallen.’ Bij Autar leeft die vrees minder. ‘Ik denk dat het echt gaat om de fiscaliteit. In de wettekst gaat het over de Algemene wet inzake rijksbelastingen, over de Invorderingswet, kortom over fiscaal getinte wetten.’

‘Je kunt de notaris niet gebruiken als het afvalputje voor alle problemen van de samenleving’

GEHEIMHOUDING

Autars grootste bezwaar tegen het voorstel is dat de wetgever zich ‘steeds minder aantrekt van privacy’. ‘De hele samenleving moet eronder lijden om de eenling te pakken.’ Het verschoningsrecht is voor de samenleving van wezenlijk belang, stelt Autar. Hij citeert uit een arrest van de Hoge Raad uit 1985: ‘De notaris behoort tot de beperkte groep van personen die uit hoofde van de aard van hun maatschappelijke functie verplicht zijn tot geheimhouding van al hetgeen hun in hun hoedanigheid wordt toevertrouwd, en aan wie in verband daarmee tevens het recht toekomt zich te dien aanzien ook ten overstaan van de rechter van het afleggen van getuigenis te verschonen. De grondslag van dit verschoningsrecht moet worden gezocht in een in Nederland geldend algemeen rechtsbeginsel dat meebrengt dat bij zodanige vertrouwenspersonen het maatschappelijk belang dat de waarheid in rechte aan het licht komt, moet wijken voor het maatschappelijk belang dat een ieder zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking van het besprokene om bijstand en advies tot hen moet kunnen wenden.’ Willems zegt: ‘Wij zijn dienstverlenend. Wij moeten de belangen van onze cliënten dienen mits passend binnen het kader van het algehele rechtsbestel.’ Autar: ‘Er is maar een beperkt aantal groepen met wie men vrijuit kan spreken, de notaris, de advocaat, de geestelijke en de arts. Het is niet in het maatschappelijk belang dat de wetgever een deel van de geheimhouding gaat offeren.’

ACCOUNTANT

Professor Doorenbos schrijft in *Het Financieele Dagblad*: ‘Het verschoningsrecht beschermt wel de communicatie tussen de belastingplichtige cliënt en zijn advocaat of notaris, waaronder de daarbij toegezonden stukken, maar dat doet niets af aan de wettelijke verplichting van de belastingplichtige cliënt om die stukken te verstrekken. Wie een afschrift verstuurt aan zijn advocaat of notaris, heeft zelf het origineel en zal dat desgevraagd gewoon ter inzage moeten geven aan de Belastingdienst. Doet hij dat niet, dan riskeert hij een boete of zelfs strafvervolgning.’ Autar en Willems beamen dit. ‘De fiscus heeft al voldoende mogelijkheden om aan informatie te komen’, stelt Willems. ‘De documenten die in het conceptwetsvoorstel genoemd worden, zoals de accountantsverslagen en de jaarverslagen, zijn beschikbaar en kunnen opgevraagd worden bij de cliënt.’ Autar: ‘De accountant heeft geen verschoningsrecht. Als een accountant of boekhouder zijn handtekening zet onder een stuk kan de fiscus het daar opvragen. Waarom bij de notaris?’ Willems voegt eraan toe: ‘En uiteindelijk is er de rechter. Als een zaak op het scherpst van de snede moet worden bevochten, bepaalt de rechter waar het verschoningsrecht begint en eindigt.’

AFGEWOGEN SYSTEEM

Sinds de Panama Papers staat het verschoningsrecht op de helling, vindt Willems. ‘Het was al een inbreuk op het verschoningsrecht dat geldverkeer via derdenrekeningen niet meer

onder de geheimhoudingsplicht valt en dat wij vragen daarover van het Openbaar Ministerie of de Belastingdienst moeten beantwoorden.’ Hij wijst erop dat de poortwachtersfunctie van notarissen toch al inhoudt dat notarissen geldstromen moeten alloceren. ‘Het is de vraag of dit conceptwetsvoorstel het doel dient.’ Autar vindt dat het belang van de beperking van het verschoningsrecht niet wordt onderbouwd. ‘Eerst zou eens duidelijk gemaakt moeten worden hoe groot het belang is. Adviseren notarissen dagelijks massaal bewust of onbewust allerlei foute figuren? Of komt dit eens in de tien jaar voor? In de toelichting kom ik het niet tegen.’

Willems: ‘Boeven vangen is een nobel streven, maar hoe groot is het probleem? De koninklijke weg is dat de rechter toetst of de notaris zich terecht beroept op zijn verschoningsrecht. Met dit voorstel wordt dwars door alle procedures heen gewandeld.’ ‘We hebben nu een mooi afgewogen systeem’, zegt Autar. ‘Maar nu wordt getornd aan het maatschappelijk beginsel waarop het verschoningsrecht gebaseerd is.’ Hij stelt: ‘Dat de uitvoerende macht, het ministerie van Financiën, dit wetsvoorstel zonder onderbouwing naar de wetgevende macht, de Tweede Kamer, stuurt, getuigt van veel lef en ook van bijna minachting voor de Tweede Kamer. Het laat zien hoe de Tweede Kamer aan de leiband van Financiën loopt. Ik vind dat over dit soort fundamentele rechtsbeginselen als het verschoningsrecht en de beperking daarvan weleens een debat gevoerd mag worden.’ ‘Eens’, zegt Willems. ‘Het is een beetje de waan van de dag. Je kunt de notaris niet gebruiken als het afvalputje voor alle problemen van de samenleving. Dit is naar mijn gevoel een voorbeeld van grote stappen en snel thuis.’ ■

En
verder

**Docent bij de beroepsopleiding, cursusleider, mediator, rechtspraakbe-
werker, auteur van juridische artikelen en bestuurslid van de Stichting
tot Bevordering der Notariële Wetenschap. Zeggen dat Leonie Stokkel,
toegevoegd notaris bij Olenz Notarissen in Veenendaal, ‘iets naast haar
werk’ doet, is een understatement.**

TEKST Dorine van Kesteren | BEELD Truus van Gog

‘O p ons kantoor wordt gesti-
muleerd dat je je breed
ontwikkelt in het vak.
Alle notarissen geven les,
hebben bestuursfuncties, zitten in
commissies en werkgroepen of zijn raads-
heer-plaatsvervanger. Zelf ben ik docent
bij de beroepsopleiding. Aan eerstejaars
geef ik vakken rondom samenwonen en
scheiden. Bij FBN Juristen doceer ik bij
de opleiding Familievermogensrecht het
onderdeel “samenwonen” aan mede-
werkers in het notariaat en bij Estate
Planning Expert (EPX) geef ik samen
met Jessica Cantineau een cursus over
de draagplichtovereenkomst. Dat is een
overeenkomst waarin partners vastleggen
wie welk deel draagt van de hypothecaire
geldlening die zij samen aangaan. Deze
cursus is niet alleen voor het notariaat,

maar ook voor belastingadviseurs en
financieel planners.

Ik had nooit verwacht voor de klas te gaan
staan, ik ben erin gerold. Maar het is goed
voor me, het doceren is een fijne afwisse-
ling op de dagelijkse notariële praktijk.
En het houdt me scherp, zowel qua inhoud
als qua presentatie. Ik ben van de gedegen
voorbereiding: ik weet precies wat ik
wanneer ga vertellen, welke praktijkvoor-
beelden ik geef en welke opdrachten ik
laat maken.’

COMFORTZONE

‘In 2012 heb ik een mediationopleiding
gevolgd en daarna de specialisatieoplei-
ding van de Vereniging van Mediators in
het Notariaat (VMN). Inmiddels ben ik lid
van de VMN en de Mediatorsfederatie
Nederland. In het notariaat is de VMN
nog steeds een kleine vereniging. Dat is
jammer, aangezien de notaris juist bij

uitstek geschikt is om echtscheidingen
te begeleiden. Wij zijn onafhankelijk en
onpartijdig en gewend om voor twee
partijen op te treden. En mensen komen
vaak toch weer bij ons terecht als een
van beiden de woning overneemt en als
het testament moet worden aangepast.
Handiger om het allemaal in één keer
te regelen, toch?

Van nature ben ik niet iemand die graag
op de voorgrond treedt. Bij de opleiding
tot mediator werd ik door het spelen van
rollenspellen gedwongen om uit mijn
comfortzone te stappen. Dit was niet
altijd even gemakkelijk, maar het was zó
nuttig. Ik heb er nog meer inlevingsver-
mogen door gekregen dan ik al had. En
van de gespreksvaardigheden die ik daar
heb opgedaan, heb ik nog bijna dagelijks
plezier. Open vragen stellen, doordringen
tot de kern van de zaak, een samenvatting
geven, even teruggrijpen naar het verleden
om de voormalige echtelieden ervan
bewust te maken dat de ander heus niet
altijd alleen maar onaardig is geweest,
enzovoort.’

Variatie in het notariële vak

Doceren houdt me scherp

SNEEUWBALEFFECT

‘Verder bewerk ik om de maand een rechterlijke uitspraak voor *Rechtspraak Notariaat*. Van uitgever Wolters Kluwer krijg ik een relevante familierecht-uitspraak toegestuurd. Ik maak een samenvatting van de feiten en de rechts-overwegingen, zoek daar bronnen bij en sluit af met een praktijktip voor notarissen. Daarnaast schrijf ik artikelen voor *Estate Planner Digitaal (EPD)*. Vaak sluit ik daarvoor aan bij de actualiteit. Dit jaar heb ik bijvoorbeeld geschreven over de nieuwe pensioenwet en de nieuwe alimentatiewet. Grappig hoe er soms een sneeuwbaaleffect ontstaat. Een jaar of twee geleden vroeg een hypotheekadviseur mij of ik weleens had gehoord van de draagplichtovereenkomst. Dat had ik niet, maar toen ik het onderwerp ging uitdiepen, dacht ik: dit is echt wat voor een artikel in *EPD*. Uit dat artikel kwam die EPX-cursus voort en ook nog een artikel voor het *WPNR*.’

ZEG NOOIT ‘NOOIT’

‘Ik ben ook bestuurslid van de Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap.

Mede in samenwerking met de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie wil deze stichting het postacademisch onderwijs voor notarissen en andere juristen promoten en bevorderen. Het unieke en omvangrijke notariële archief van de Stichting bevindt zich in een voor-malige kapel aan de Van Eeghenstraat in Amsterdam-Zuid. Dit pand is uitermate geschikt om als een thuishaven voor promovendi te fungeren. De stichting stelt ook bijzondere leerstoelen voor hoogleraren aan universiteiten in. Leuk om te vertellen: Olenz gaat een promotieplek sponsoren bij Björn Hoops, adjunct-hoogleraar privaatrecht en duurzaamheid aan de Rijksuniversiteit Groningen. Naast de gebruikelijke notariële afdelingen heeft ons kantoor een afdeling Duurzaam. Om een windmolenpark aan te leggen bijvoorbeeld, zijn juridische structuren nodig en de combinatie van goederenrecht en duurzame initiatieven kent uitdagingen. In de praktijk lopen we ertegenaan dat de markt ver voorloopt op de wettelijke regels. Of ikzelf weleens heb overwogen te promoveren? Op dit moment is mijn

leven vol genoeg. Mijn baan is belangrijk voor me, maar een goede balans tussen werk en privé evenzeer. Tijd doorbrengen met mijn man en zoontje van zeven, hardlopen, een weekendje weg, met vrienden uit eten ... Maar zeg nooit “nooit”. De combinatie van al mijn nevenactiviteiten zorgt voor variatie. Daar houd ik van. Ook tijdens werkdagen. Ik heb ooit voor de notariële afstudeerrichting gekozen omdat ik het familie- en erfrecht boeiend vond. De menselijke kant van het werk, de diversiteit aan verhalen die je te horen krijgt – ik had al snel door dat daar mijn interesse ligt. Plus de puzzel: hoe geven we een juridische vertaling aan al die verschillende wensen van de cliënten? Want ik ben en blijf iemand van de inhoud.’ ■

Als branche-accountant voor Notariaat en
Advocatuur bent u bij ons aan het juiste adres voor

// JAARREKENING EN BOEKHOUDING	// BEDRIJFSVERGELIJKING
// FISCALE AANGIFTEN EN ADVIES	// ONDERNEMINGSPLANNEN
// PERSONEELSADVIES EN SALARISADMINISTRATIE	// FUSIE EN OVERNAME

Uw klanten komen tegenwoordig niet alleen uit Nederland. Door de samenwerking met ETL kunnen wij u buiten de grenzen van Nederland ook van dienst zijn. Waar onze kennis ophoudt, kunnen wij u in contact brengen met een partner-kantoor in het buitenland, waarbij u de kwaliteit kunt verwachten die u ook van ons gewend bent. Zo kunnen wij u nog beter van dienst zijn.

BUREAU NOTARIAAT en ADVOCATUUR

ACCOUNTANCY EN ADVIES IS
ONS TERREIN ADVOCATUUR
EN NOTARIAAT IS UW DOMEIN

OUDE UTRECHTSEWEG 28, 3743 KN BAARN
POSTBUS 1008, 3740 BA BAARN
T 035 693 64 44
INFO@ETL-BNA.NL - WWW.ETL-BNA.NL

LEVENSTESTAMENT

*Wat als uw cliënt euthanasie uitsluit?
Of niet eindeloos doorbehandeld wil
worden, maar geen behandelverbod
wenst?*

Dan is wellicht de **NPV-Levenswens-
verklaring** een goede optie voor uw
cliënt:

- integraal in het levenstestament*
- of als bijlage bij het levenstestament

De NPV-Levenswensverklaring is gebaseerd op het Bijbelse uitgangspunt dat het leven waardevol is en bescherming verdient. De houder van de Levenswensverklaring sluit levensbeëindiging uit, maar wil tegelijkertijd overbehandeling in de laatste levensfase voorkomen.

* NotarisNet KNB: basismodel Levenstestament, bevattende de NPV-Levenswensverklaring

Meer weten? Bestel op npvzorg.nl/notariaat-lwv een gratis informatiepakket.
Of stel uw vraag via levenswensverklaring@npvzorg.nl.

Notariaat
magazine

20

De makers

vertellen ...

‘Daar is ie dan: Notariaat Magazine. (...) Het nieuwe magazine past naadloos in het transparante en dynamische beeld van de notaris anno 2001.’ Dat schreef oud-voorzitter Hans Tromp in het voorwoord van het allereerste nummer. Twintig jaren zijn verstreken, vele onderwerpen zijn beschreven. Hoe hebben de ‘vaste’ journalisten en illustratoren van *Notariaat Magazine* de dynamiek in het notariaat ervaren? Welke verhalen en beelden zijn hen bijgebleven? Lex van Almelo, Wilma van Hoeflaken, Jolanda aan de Stegge, Roel Ottow en Truus van Gog vertellen.

| BEELD Truus van Gog / Roel Ottow

Op pad!

Mijn eerste verhaal voor *Notariaat Magazine* bracht me naar hotel Mitland in Utrecht. Het was 2009, een warme middag in juni. Er was een economische recessie gaande waarvan niemand wist dat die nog jaren zou duren. In een van de zalen van het hotel was een executieveiling. Die werd vooral bezocht door mannen. De meesten in spijkerbroek of bermuda, een enkeling in pak. Handelaren, makelaars en bankpersoneel. Af en toe riep er eentje: ‘Mijn!’ Het was heel druk, want op zo’n veiling kon je een huis kopen voor gemiddeld 30 procent onder de vrije marktwaarde. Een drama natuurlijk, want de particuliere eigenaren van die huizen bleven met een forse restschuld zitten. Een paar maanden later, in november, ging ik voor *Notariaat Magazine* naar het ministerie van Financiën om staatssecretaris Jan Kees de Jager te interviewen over de nieuwe Successiewet. ‘Waarom moeten we successierecht betalen?’, vroeg ik. ‘Op alles waardoor je draagkracht vermeerdert, wordt belasting geheven. Of het nu gaat om inkomsten uit hard werken, een lot uit de loterij of een erfenis’, zei de staatssecretaris. En zo is het.

Het jaar erop was ik in Winterswijk, voor het 10-jarige jubileum van de agrarische notarissen. Hun voorzitter vertelde me hoe zij als boerendochter zo onder de indruk was van de notaris die bij haar ouders aan de keukentafel de bedrijfsopvolging kwam bespreken dat ze besloot zelf notaris te worden. Ik werd kind aan huis in Driebergen, waar de voorzitter van het notarissenpensioenfonds uitleg gaf over de financiële situatie van het fonds. En ik was in de oude Olafabriek in Wilp, waar notarissen plannen maakten voor nieuwe verdienmodellen. Het kantoorloze model was er eentje. ‘Dan lees je het testament voor op de begraafplaats’, zei een praktische notaris. Ja, in pre-coronatijd kwam je nog eens ergens. Wat me opvalt als ik door al die verhalen scroll, is dat ik me de interviews waarvoor ik op pad moest nog kan herinneren, terwijl ik van al die telefonische interviews vrijwel niets meer weet. Hoe interessant het onderwerp ook was, en hoe geestig of slim de spreker. Dus hopelijk stuurt de redactie me weer ergens heen zodra het kan.

Wilma van Hoeflaken

Notariaat
magazine

20

Toewijding en enthousiasme

Op een koude winterdag bevond ik me hoog boven in het stuurhuis van een hypermoderne kustvaarder in de haven op Urk. Aan een boerentafel in Noord-Holland sprak ik met betrokkenen over een slepende ruilverkavelingstragedie. En in haar werkkamer vertelde de directeur van het Kröller-Möller Museum smakelijk over gulle gevers. Met *Notariaat Magazine* kom je nog eens ergens.

Voor notariële artikelen doorkruis ik het land en tref uiteenlopende expertise. De serie met hoogleraren notarieel recht schiet me te binnen, evenals gesprekken met vrouwelijke notarissen die ongelijkheid aan de kaak stelden. In een kapitaal Zuidas-kantoor werd ik bijgepraat over de complexiteit van driedimensionaal eigendom bij verkaveling van stationslocaties en afgelopen maand haalde het item 'internationale miljoenenhandel in postduiven' zelfs het NOS-Journaal.

Roerend en indrukwekkend vind ik altijd weer de toewijding van vrijwel elke geïnterviewde, het enthousiasme waarmee wordt gesproken over het onderwerp. Geheid vertellen (kandidaat-)notarissen meer dan waar ik voor kom. Gelukkig komt het slechts bij hoge uitzondering voor, maar eens in de zoveel jaar stuurt een geïnterviewde mijn conceptartikel terug waarin vrijwel geen zin ongemoeid is gelaten. Alles roodgekleurd, doorgehaald en herschreven. Ronduit hilarisch was de notaris die in zijn begeleidende mailtje schreef: 'Ik had niet in de gaten dat ik met een journalist aan tafel zat.'

Ik ontmoet bevlogen juristen en elk onderwerp blijkt interessant. Afgezien daarvan ben ik dankbaar dat het notariaat in dit land zorgt voor ongekende rechtszekerheid.

Jolanda aan de Stegge

Poortwachters

Poortwachters beleven soms spannende avonturen. Zo belandt notaris Maarten Prinsze enige tijd in het Huis van Bewaring. Naar eigen zeggen door onbegrip van het OM (*Notariaat Magazine*, oktober 2018). Notarissen lijken 'eerder naïef dan berekenend', zeiden de auteurs van bestseller *De Vastgoedfraude* tien jaar geleden (*Notariaat Magazine*, januari 2010). Die indruk is juist, blijkt uit een binnenkort te verschijnen onderzoek van prof. Bob Hoogenboom. Misschien niet het spannendste, maar wel het schrijnendste verhaal vind ik dat van een alerte notaris uit het zuiden des lands die wordt verdacht van witwassen. Voor de weduwe van een huisvader, die in 2002 is geliquideerd, ontvangt hij 875.000 euro van een buitenlandse rekening op zijn derdengeldenrekening. Aan de Belastingdienst meldt hij dat het vermogen fiscaal wellicht niet is

verantwoord en dat de vrouw wil inkeren. Volgens de Hoge Raad maakt een erfgenaam zich schuldig aan witwassen als deze weet of welbewust de kans heeft aanvaard dat het geërfde en voorhanden vermogen afkomstig is uit enig misdrijf. De weduwe moest dat weten, omdat de notaris haar heeft gewaarschuwd. De notaris heeft de grootste moeite om de ijverige officier van justitie ervan te overtuigen dat hij te goeder trouw heeft gehandeld. Jaren later vindt de notaris het nog steeds 'een traumatische ervaring en een gevoelige kwestie voor alle betrokkenen'. (*Notariaat Magazine*, juli/augustus 2016)

Lex van Almelo

‘Met Notariaat Magazine kom je nog eens ergens’

Met heel veel liefde

Ondoenlijk! Mij vragen één foto te kiezen in de twintig jaar dat ik voor *Notariaat Magazine* gefotografeerd heb! Want wat heb ik leuke ontmoetingen gehad en mooie avonturen beleefd. Ik herinner me de grote installatie waarmee aardwarmte uit de grond werd gehaald of het schip waarmee ik naar IJmuiden ben gevaren. Het was alleen een hele onderneming om weer thuis te komen. Op dit moment orden ik mijn archief en ik zie veel jongere versies voorbijkomen van mensen die nu nog steeds in het notariaat zitten. Ik ben zelf grijs geworden, maar zo veel mensen met mij.

Het portret van professor Huijgen vind ik mooi, omdat hij hierop uit zijn comfortzone treedt. Dat was een grappig moment. Het is destijds niet zo geplaatst, de ‘keurige’ foto uit die serie wel.

Dank notariaat dat ik u heb mogen fotograferen al die jaren, ik doe het met heel veel liefde!

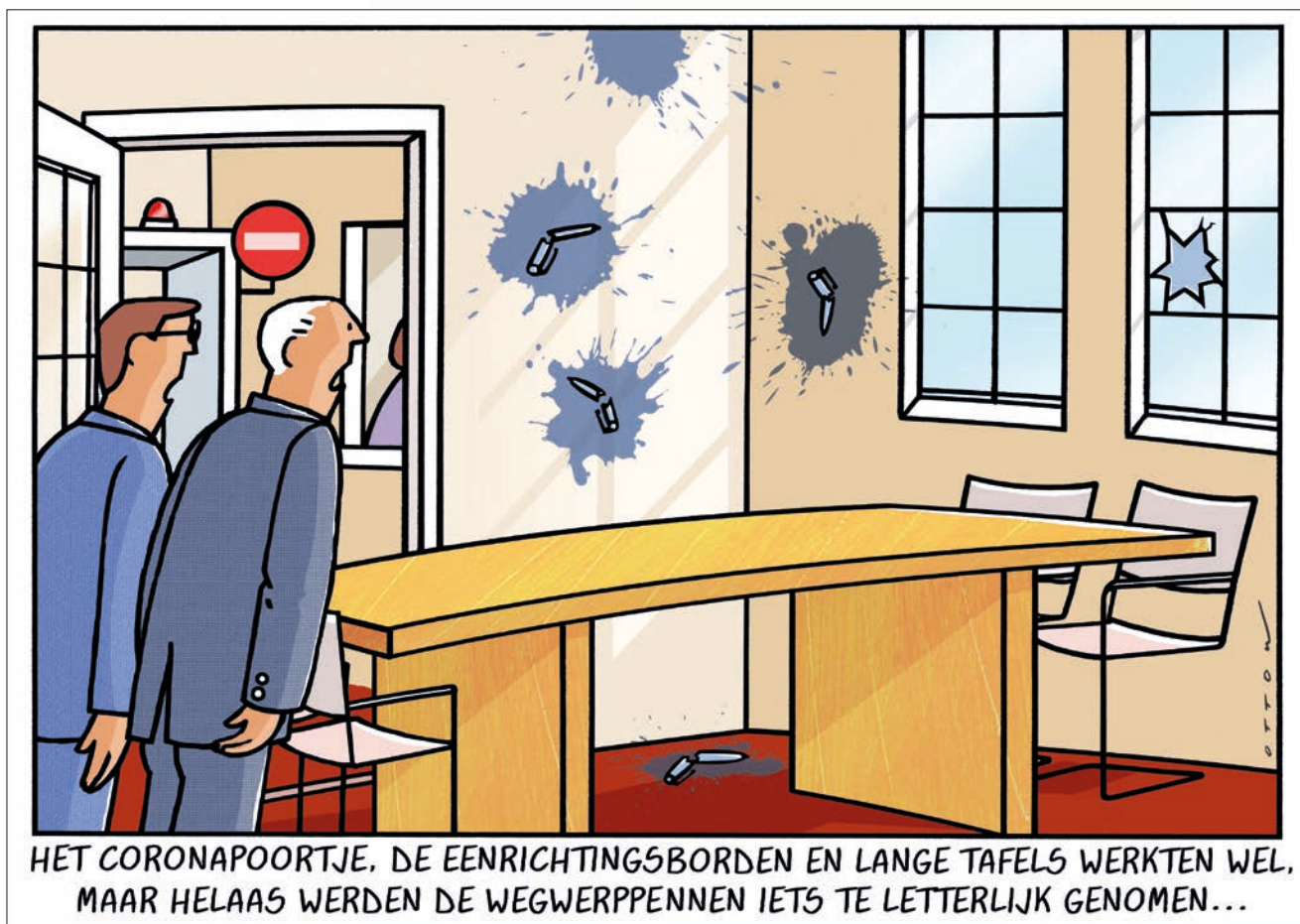
Truus van Gog

Meer dan tachtig tekeningen

Van de twintig jaren *Notariaat Magazine* heb ik net iets meer dan de helft mee mogen doen als illustrator. Alles met elkaar meer dan tachtig tekeningen. Het is altijd mooi om zelfs bij een niet ‘sexy’ onderwerp een beeld te maken dat het onderwerp vangt en lezers over een drempel uitnodigt. En dat in goed overleg met de redactie. Er zijn er

meerdere op mijn site terechtgekomen, omdat ze ook buiten de context van het artikel te begrijpen zijn. Een leuke uitschieter was natuurlijk de tekening over maar liefst twee pagina’s in het begin van de coronacrisis.

Roel Ottow

Is uw oude verzekeringskantoor u ontgroeid?

Groeide uw verzekeringskantoor zo groot, dat goede service voor u verleden tijd is? Of wilt u uw polissen toetsen aan de eisen van de moderne tijd? Ron Borgdorff is meer dan 25 jaar het vertrouwde adres voor advocaten, notarissen en vrijgevestigde juristen. **Ouderwetse service, altijd bereikbaar en mét persoonlijke aandacht.**

RON BORGDORFF

VAN BOETZELAERLAAN 24H • 3828 NS HOOGLAND • TEL. 033-20 35 000 • INFO@RONBORGdorff.NL • WWW.ROnBORGdorff.NL

VERZEKERINGEN ZOWEL ZAKELIJK ALS PARTICULIER OA: • BEROEPS- EN BEDRIJFSAANSPRAKELIJKHEID
• CYBERRISKS- EN DATALEKKEN • ARBEIDSONGESCHIKTHEID • VERZUIM • INVENTARIS

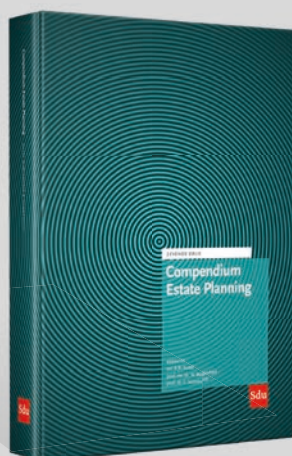
Compendium Estate Planning

Geeft inzicht in zowel
civiel- als fiscaalrechtelijke
aspecten van estate
planning

(zevende druk)

Redactie:

mr. A.R. Autar
prof. mr. dr. W. Burgerhart
prof dr. F. Sonneveldt

Het *Compendium Estate Planning* richt zich in de eerste plaats op het onderwijs en behandelt zowel de civielrechtelijke als fiscaalrechtelijke aspecten van estate planning. Het kan als naslagwerk fungeren in de bachelor- of masterfase van de academische studie, alsmede in het postacademisch onderwijs. Het *Compendium Estate Planning* heeft als doelgroep tevens de verscheidene beroepsgroepen die zich met de estate planning bezighouden. Het boek biedt om zowel de theoretische basis als praktische elementen, soms uitgewerkt in voorbeeldvragen. De opbouw van het boek volgt goeddeels de praktijk van het leven: samenwonen – huwen – schenken – erven.

Nu verkrijgbaar in de webshop: sdu.nl/comep
Of via de boekhandel.

Sdu

Persoonlijk contact is het beste acquisitiemiddel

Extreemisten die zomaar mensen onthoofden, kinderen die elkaar met messen te lijf gaan, een president van de Verenigde Staten die de democratie ondermijnt. We zijn het er snel over eens dat 2020 een bizar jaar is. Niet alleen vanwege de enorme impact die corona heeft op ons dagelijks leven. Voor mezelf vind ik het gemis aan persoonlijk contact nog steeds het meest lastig. Ik word er af en toe best opstandig van. En dus vind ik het best fijn dat het einde van dit jaar nadert. Al is het een kunstmatig einde, toch werkt het bij mij zo. We stoppen het jaar in een doosje en doen er een mooie strik omheen. Het jaar symbolisch afsluiten en afronden.

BLIJVEN GROEIEN

Ik vind het fijn weer vooruit te kijken. Plannen te maken voor het nieuwe jaar, met nieuwe kansen én mogelijkheden. Dat geeft mij energie. Mijn belangrijkste onderwerpen zijn in 2021 de ontwikkeling van de medewerkers én hoe we de acquisitie gaan aanpakken. Dit jaar hebben we toch vooral 'op de winkel gepast'. We hebben ons aangepast aan de nieuwe omstandigheden en vooral het werk opgepakt dat binnenkwam. Veel van de normale acquisitie-inspanningen zijn dit jaar stil komen te liggen, omdat het eenvoudigweg niet mogelijk was. Daarnaast diende het werk zich toch wel aan. Maar het blijft belangrijk om daarin te blijven investeren voor een gezonde opbouw van de praktijk. Het wordt nog een uitdaging te bedenken hoe we daar volgend jaar invulling aan kunnen geven. Persoonlijk contact is toch altijd het beste acquisitiemiddel, maar dat blijft voorlopig lastig.

SOCIALE COHESIE

We zullen nog wel even met corona moeten *dealen*. Wat betekent dat voor de ontwikkeling van de medewerkers? Zeker zij die net

begonnen zijn? Zij leren toch het meest door met ons mee te kijken in de praktijk. Door thuiswerken valt dat weg. We overleggen wel iedere dag even via Teams over de praktische dingen van de dag en op dinsdagmorgen hebben we een wat uitgebreider zakenoverleg. Maar hoe gaan we zorgen dat zij blijven groeien en zich blijven ontwikkelen? Dat vraagt een andere manier van werken en aandacht geven. Ik denk dat we hun ontwikkeling en groei veel explicieter moeten maken en er gericht mee aan de slag moeten. Ik ben ook benieuwd hoe zij daar zelf tegenaan kijken en wat hun behoeften en verwachtingen zijn. Ook de sociale cohesie is belangrijk. Bij ons is zelfs de kerstborrel digitaal. We bezorgen wel bij iedereen thuis een borrelpakket, maar dat kan het persoonlijk contact nooit compenseren. Hoe creëer je een goede omgeving wanneer 75 tot 80 procent van het team continu thuiswerkt? Deze vraag moet niet alleen ik als notaris en werkgever beantwoorden, maar ook mijn medewerkers. Ik hoop dat hierover nadenken inspirerend is voor hen.

TIJD VOOR JEZELF

Kortom, genoeg om over na te denken. Deze kerstperiode hebben we in ieder geval meer tijd voor onszelf en de kleine kring van mensen die ons het meest na staan. Ik wens u een tijd vol liefde en inspiratie toe en alle goeds voor 2021. ■

Deze column wordt afwisselend geschreven door Teska van Vuren (notaris) en Marcel Pheijffer (hoogleraar accountancy).

‘Verdiene mag, maar niet tegen elke prijs’

Volgens een groeiende groep ondernemers is het schadelijk dat de stem van aandeelhouders over de koers van veel bedrijven beslist. Het zou beter zijn om bedrijven op te zetten volgens *steward ownership*, waarin stem- en winstrecht worden gescheiden.

TEKST Jolanda aan de Stegge | BEELD Truus van Gog

Als start-upstrateeg en ondernemer Niels Meijssen half april leest dat Booking.com 65 miljoen euro aan staatssteun incasseert, plaatst hij een boze post op LinkedIn. Het jaar voorafgaand aan de corona-uitbraak boekte de online hotelkeraanbieder nog 5 miljard winst en dan nu de hand ophouden ...? In zijn bericht schrijft Meijssen dat hij crowdfunding overweegt voor het opzetten van een nieuw hotelboekingsplatform. Ik raakte een gevoelige snaar, zegt hij een halfjaar later. ‘Mijn opmerking werd 2,5 miljoen keer gezien en ik ontving tienduizenden steunbetuigingen, waaronder ook veel persoonlijke ervaringen van hoteliers.’

MACHTSMISBRUIK

Hoteleigenaren vertellen Meijssen over de praktijken die plaatsvinden aan de achterkant van Booking.com. Dat ze moeten slikken dat het online platform eenzijdig de regels aanpast, hun commissie opschroeft, zelfstandig kortingen op hotelkamers doorvoert, eist dat de laagste prijzen exclusief op hun site worden aangeboden en dit alles zonder overleg. Bovendien wordt Booking internationaal beticht van belastingontduiking, machtsmisbruik en intimidatie. De behoefte aan een ander en eerlijk boekingsplatform blijkt groot, waarop Meijssen met een team gelijkgestemde IT-specialisten en financiële experts crowd-

funding voor ‘Beterboeken’ – werktitel – start. Die krijgt de nodige media-aandacht en brengt twee miljoen euro op.

De oprichters willen dat het nieuwe platform primair service biedt aan hoteliers en hun klanten. Geld verdienen mag, maar niet tegen elke prijs, zegt Meijssen. ‘Booking.com streeft naar winstmaximalisatie voor zijn aandeelhouders en verkwaanselt daardoor de belangen van klanten en hoteleigenaren, die het bedrijf allang niet meer beschouwen als een serviceplatform.’ Hij is ervan overtuigd dat vrijwel elke onderneming start met positieve intenties. Maar zodra de stem van aandeelhouders de overhand krijgt, gaat dit doorgaans ten koste van andere belanghebbenden. Vaak wordt dan financieel gewin de belangrijkste drijfveer van het bedrijfsbeleid.

FLORERENDE BEDRIJVEN

Om te voorkomen dat ook hun eigen noble intenties gaandeweg zullen verwateren en zij in dezelfde valkuilen stappen als anderen, laat het Beterboeken-team zich juridisch adviseren en kiest voor *steward ownership* als bedrijfsmodel. Bedrijven die volgens dit principe werken, richten zich primair op de missie van de onderneming en focussen zich niet op winstmaximalisatie en aandeelhouderswaarde. Gijsbert Koren is oprichter van ‘We Are Stewards’, dat het relatief onbekende bedrijfsmodel *steward ownership* in Nederland promoot. ‘Met *steward ownership* maak je een bedrijf van zichzelf: het is niet te koop. Als een

Irma Kroon en Niels Meijssen

bedrijf winst maakt, dient die winst het bedrijf en niet zozeer de eventuele aandeelhouders. De zeggenschap over het bedrijf en het financiële eigendom haal je uit elkaar en je verankert dat de zeggenschap over het bedrijf niet kan worden gekocht of geërfd. Er spelen andere waarden dan de vraag: hoe kunnen we hier zo veel mogelijk winst uittrekken? Er wordt op de lange termijn gedacht, met oog voor medewerkers, omgeving en innovatie.’ Het Deense biermerk Carlsberg werkt al ruim honderd jaar volgens dit systeem. En ook het Duitse technologiebedrijf Bosch, lenzenfabrikant Zeiss, de Nederlandse bank Triodos en bio-supermarktcoöperatie Odin omarmden het. Het gaat om florierende bedrijven.

RECHTEN SCHEIDEN

Irma Kroon, kandidaat-notaris bij Meijer Notarissen in Amsterdam, stelde de oprichtingsakten op voor Beterboeken. Het was voor haar de eerste keer dat zij een *steward ownership* oprichtte, al heeft ze veel ervaring met het

‘De meeste tijd ging zitten in het boven water krijgen van wat de oprichters willen’

scheiden van verschillende rechten. ‘De mogelijkheid in een bv partijen verschillende aandelen of certificaten te geven, bestaat al jaren en sinds in 2012 de zogenoemde Flexwet van kracht werd, zijn tal van variaties mogelijk. In het geval van Beterboeken ging de meeste tijd zitten in het boven water krijgen wat de oprichters willen, wie welk recht krijgt en hoe de dynamiek moet worden. *Steward ownership* is geen wettelijke bepaling, het gaat erom in welke vorm we de bv gieten.’

In een gewone bv krijgt een investeerder winst- en stemrecht en kan tijdens de aandeelhoudersvergadering invloed uitoefenen op de koers van een bedrijf. Bij *steward ownership* worden stem- en winstrecht losgekoppeld. De ene aandeelhouder krijgt stemrecht maar geen winstrecht en degene die investeert, krijgt winstrecht maar kan niet stemmen. Bij Beterboeken loopt het winstrecht van de investeerders via een stichting administratiekantoor (STAK). Deze stichting heeft geen stemrecht, maar kan wel dividend uitkeren

aan de crowdfunders die certificaten van aandelen hebben gekocht. Nadat zij hun inleg driemaal hebben teruggekregen, vervalt hun certificaat en daarmee het recht op winst. Ook is er een vetoaandeel met stemrecht dat wordt geplaatst bij een externe stichting. Dit aandeel mag uitsluitend worden gebruikt als de oprichters – of hun opvolgers – besluiten nemen die tegen het principe van *steward ownership* indruisen.

Voor Beterboeken worden vier verschillende aandelentypen uitgegeven. A-aandelen met stemrecht voor de oprichters, die ook de koers van het bedrijf bepalen. Een B-aandeel met vetorecht dat naar de externe stichting gaat om de *steward owner*-principes te borgen. C-aandelen voor de STAK, die vervolgens certificaten van aandelen uitgeeft aan de investeerders, met wie contractueel wordt vastgelegd hoe vaak zij hun inleg terugkrijgen. En tot slot D-aandelen met winstrecht voor de oprichters, die een vooraf bepaald rendement kunnen verdienen met hun ondernemersrisico.

BEDRIJFSMISSIE BORGEN

Voor elk onderdeel werkte Kroon nauw samen met Victor Bouman en Joram Verstoep van Wieringa Advocaten. Op grond van hun input en die van het Beterboeken-team werkten zij de statuten uit. ‘Het komt er vooral op neer dat je veel moet uitvragen: wat is de bedoeling, wie krijgt welk recht, wat zijn de gevolgen van elke optie? Je wilt voorkomen dat in een later stadium de regels moeten worden aangepast, want dan moeten alle partijen daaraan meewerken.’

Meijssen: ‘Wij hadden meteen een goed gevoel bij *steward ownership* omdat het een hybride model is. Als ondernemers kunnen we een commercieel bedrijf runnen met de slagvaardigheid van een bv, wat in de vorm van een stichting of coöperatie vaak moeilijker is. Tegelijkertijd hebben we geborgd dat onze missie leidend blijft. Want er zijn veel mooie bedrijven geweest die begonnen met goede doelen, waarvan helaas niets overbleef nadat zij werden overgekocht en de bedrijfsvoering ontaardde in een jacht op winst. Daarom hebben wij onze intenties geborgd.’

MODELAKTE

Het was pionieren om de bedrijfsvoering van Beterboeken goed in de oprichtingsakten te laten vastleggen, zegt hij. Want er zijn nog geen notaris- en advocatenkantoren die zich hierin hebben gespecialiseerd. ‘Niet alleen ging er veel tijd in zitten, ook hangen er hoge kosten aan. Als het oprichtingsproces helemaal is afgerond, hopen we onze ervaringen te delen met andere ondernemers die een vergelijkbare structuur willen opzetten. Misschien kunnen onderdelen worden hergebruikt.’

Het zou fijn zijn als het in Nederland gemakkelijker wordt om een bedrijf op te richten volgens *steward ownership*, beaamt ook Gijsbert Koren. ‘Het helpt als er een modelakte komt, zodat oprichting van een *steward ownership* over vijf jaar pakweg net zo veel kost als een gewone bv.’ ■

‘Juist in degene die je niet vaak spreekt,
moet je tijd investeren’

De notaris als goede online manager

Wat kun je als (kandidaat-)notaris leren van een professor vastgoedeconomie, executie- en beslagrecht, internationaal goederenrecht of fiscaal concernrecht? Veel! De kennis op universiteiten is eindeloos. Voor deze rubriek praten wij elk nummer met een andere hoogleraar of docent. We maken een rondje door het land met de vraag: 'Wat kan het notariaat van u leren?' Deze keer een lesje thuiswerken en leiderschap van Mark van Vugt.

TEKST Jessica Hendriks | BEELD Truus van Gog

Thuiswerken is de norm. Wat doe je dan als leidinggevende om je medewerkers aangehaakt te houden? Het is enorm belangrijk om op een informele manier gesprekken te houden met je teamleden. Soms zelfs een-op-een. Momenten die je normaal gesproken hebt bij de koffieautomaat of bij het langslopen. En doe dat dan niet via e-mail, maar via de telefoon of een beeldverbinding. Synchrone communicatie noemen wij dat. Daar is de mens ook voor gebouwd. Er is anders een grote groep mensen die als het ware onder de radar doorwerkt. Uit het oog, uit het hart. Dat is niet gek, want je hebt nu eenmaal als leidinggevende ook voorkeuren voor bepaalde mensen, maar juist in degene die je niet vaak spreekt, moet je tijd investeren. Vergeet daarbij niet dat de macht van de baas online ook een stuk kleiner is. We zijn niet alleen sociale dieren, maar ook hiërarchische dieren. Daaraan ontleent de baas status en wordt er naar hem of haar geluisterd. Dat valt nu weg. Je moet als werkgever dus goed laten zien dat je een expert bent.'

MEER LADY GAGA

Ik ben gespecialiseerd in evolutionaire psychologie en organisatiepsychologie. Ik probeer beide gebieden te combineren door te bedenken hoe organisaties en teams beter kunnen functioneren met kennis van

de evolutie van de mens. Daarbij voeg ik onderzoek en praktijk samen. Wat kunnen we daarvan leren als het gaat om leidinggeven? Daarbij past natuurlijk de thuiswerksituatie, zoals we die nu kennen. In oktober is mijn nieuwste boek *Lucy, Darwin & Lady Gaga* uitgekomen. Daarin staan essays over hoe wij nog steeds te maken hebben met een soort stenen tijdperk als het gaat om het brein dat beslissingen neemt. Bij nieuwsoortige problemen zit dat oerbrein ons soms in de weg. Dan kunnen we beter meer verfrissend, zoals Lady Gaga zijn.'

RADAR AAN

'Samen met dertig internationale organisatiepsychologen heb ik onderzocht wat de consequenties op korte en lange termijn zijn van de COVID-19-situatie. Op het werk, op het welzijn van medewerkers en op het leiderschap. Thuiswerken was een soort privilege en nu is het een moetje. Gevolg is dat mensen kampen met een gebrek aan zingeving. Waar doe ik dit nog voor? Is dit nu waar ik al die jaren voor gestudeerd heb? Het samen met een team iets doen en daar nieuwe energie en inspiratie van krijgen, ontbreekt. Creativiteit is een groepsproces, dat is lastiger in een online omgeving. Je moet als leidinggevende dus echt je radar aanzetten. Hoe ziet iemands thuisituatie eruit? Tegen wat voor problemen loopt iemand aan? Dat vergt inlevingsvermogen en maatwerk. Maatwerk in de zin van flexibele werktijden. Op kantoor kun je eisen stellen, thuis en online minder. Als het voor iemand handiger is om 's avonds te werken, sta dat dan toe.'

GEEN ROBOTS

'Jonge mensen en nieuwe medewerkers hebben het meest last van thuiswerken. Jonge medewerkers moeten nog worden gesocialiseerd. Dat is in het notariaat niet anders dan op de

universiteit. We leren allemaal door goed om ons heen te kijken, een rolmodel te nemen en gedragingen te kopiëren waarvan jij denkt dat het je helpt om bijvoorbeeld notaris te worden. Dat leren gebeurt heel impliciet. Op de werkvloer. De jonge generatie heeft nu te maken met een gebrek aan leermomenten. Dat kun je niet ondervangen met online cursussen. Nieuwe medewerkers worden als het ware een online meeting ingegooid, worden welkom geheten en dat is het dan. We zijn geen robots. Er is normaal gesproken een heel proces van socialisatie dat plaatsvindt op de werkvloer. De een moet je stimuleren met complimenten, de ander moet een schop onder de kont hebben. Er is een vrij diepe kennis nodig voor hoe je iemand moet benaderen. Als die signalen ontbreken, gaat je aansturing niet goed.'

SAMENKOMEN

'Ik vind echt dat werkgevers en werknemers moeten nadenken over kantoor tijd samen. Natuurlijk staat veiligheid voorop, maar kijk wat mogelijk is. Met welke medewerkers is het goed om op een bepaald moment in een klein team samen te komen? Vooral voor jonge en nieuwe medewerkers, maar ook voor mensen die thuis zitten met jonge gezinnen. Bied ze de mogelijkheid om naar kantoor te komen en maak het aantrekkelijk voor ze. Op de universiteit hebben we dat ook gedaan. Onze afdeling heeft drie secties en elke sectie heeft een dag gekregen. Dan zijn er ongeveer tien à vijftien mensen aanwezig. Iedereen heeft een eigen kamer, maar wel zo dat we elkaar kunnen spreken.' ■

WIE Mark van Vugt
WAT hoogleraar sociale psychologie en organisatiepsychologie
WAAR Vrije Universiteit van Amsterdam
LES 'Let op je medewerkers, zet je radar aan'

Voorzitterswissel KNB

Doorzetten

De een houdt van wielrennen, loopt graag voorop, houdt de snelheid erin en is een geboren talkshowhost. De ander loopt hard, kijkt ook achterom of iedereen wel meekomt en is door corona voorlopig veel online te bewonderen. Annerie Ploumen is vanaf 1 januari de nieuwe voorzitter van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). Zij neemt het stokje over van Nick van Buitenen. Door goed te luisteren, te concluderen en dan pas te handelen, wil Ploumen beslissingen samen met de achterban nemen. Volgens Van Buitenen is ze er klaar voor!

TEKST Jessica Hendriks | BEELD Truus van Gog

Annerie Ploumen, de nieuwe voorzitter

Het voorzitterschap, dat is niet niks.

‘Ik houd van uitdagingen en heb er dus zin in. Ik heb andere bestuursfuncties beëindigd, met uitzondering van die bij het Scheepvaartmuseum Amsterdam. Daar kan ik geen afscheid van nemen. Privé zal ik minder tijd hebben voor spontane acties. Sporten zal ook niet altijd lukken. Ik zorg er in ieder geval voor dat ik er voldoende ben voor mijn gezin. Mijn twee jongste kinderen zitten nu in hun eind-examenjaar en hebben wel wat extra aandacht nodig. Aan de andere kant: ze zijn wel wat gewend van mij; ik ben nooit de moeder geweest die na school met de thee klaarzat.’

Met wat voor gevoel rijdt u naar Den Haag?

‘Met veel plezier. Ik woon en werk in Amsterdam, dus ik fiets meestal naar kantoor. Naar de KNB gaan, is het uitje van de week. Fysiek sparren is ook belangrijk. Het is mooi om te zien hoe professioneel en toegewijd de mensen op het KNB-bureau zijn.’

‘Je bent als voorzitter eigenlijk bezig met een estafette-loop’

Wat vindt u belangrijk als voorzitter?

‘Ik ga bestaande processen doorzetten, versnellen en wellicht soms vertragen. Ik wil dit zo veel mogelijk samen doen met de beroepsgroep. Goed achterom kijken, niet in mijn eentje voor de troepen uitlopen. Luisteren, concluderen en dan handelen. Op kantoor doe ik dat ook: medewerkers die achter mij staan, kunnen de boodschap ook beter overbrengen. Dat merkt de klant ook. Zo wil ik als bestuursvoorzitter werken.’ De beroepsgroep zal het niet altijd eens zijn. ‘Ik ga ook niet wachten tot de neus van elke notaris dezelfde kant op staat. Dat kan niet. Je moet ergens een knoop doorhakken. Dat is ook je rol als voorzitter. Maar ik luister wel. En dan pas handel ik. Doe je dat niet, dan sta je te ver van je achterban af.’

Hoe kijkt u terug op uw voorganger?

‘Nick is een optimist, heeft veel energie en communiceert goed. Het zijn hele grote schoenen waar ik in stap. Door zijn manier van communiceren is bijvoorbeeld het contact met Bureau Financieel Toezicht (BFT) ook verbeterd. We overleggen geregeld – zijn het niet altijd eens – maar praten wel. Dat is zijn verdienste.’

Wat is hem niet gelukt de afgelopen jaren?

‘Niet gelukt? Ik bekijk dit anders. Je bent als voorzitter eigenlijk bezig met een estafette-loop. Je kunt niet alles afdwingen, helemaal niet in de politiek. Ook al werk je er soms heel hard aan. Dat het centraal aandeelhoudersregister er nog niet is, is niet Nicks schuld. Je hebt te maken met externe factoren. Wat niet af is, moet ik overpakken, doorzetten, ombuigen, versnellen en/of aanpassen.’

Uw kennismaking met de leden is bemoeilijkt door corona.

Hoe gaat u dat in 2021 doen?

‘Ik ben bang dat dat het komende halfjaar nog niet verandert. We hebben ons allemaal heel goed aangepast aan digitale bijeenkomsten. Op die manier gaan we verder. Kan het even niet fysiek, dan digitaal. Het notariaat is flexibel genoeg. Liever kijk ik mensen in de ogen, maar online heeft ook voordelen: je hebt geografisch geen beperkingen.’

Ziet u zichzelf, net als Van Buitenen, ook als talkshowhost?

‘Nick is daar nu veel beter in dan ik, maar misschien is het ook een kwestie van doen en wennen. Ik doe wat nodig is. De leden zullen mij veel zien.’

en versnellen

Nick van Buitenen,
de bijna oud-voorzitter

Zo'n 3,5 jaar voorzitter geweest, is het moeilijk afscheid nemen?

'Ja, dat was het eerst wel. Het is toch een beetje een vervroegd afscheid. Ik maak de tweede termijn van twee jaar niet vol, omdat ze mij op kantoor nodig hebben. En daar heb ik volledig begrip voor. Er gaat iemand weg en dus is het nodig dat ik er weer fulltime ben. Maar toen ik die beslissing eenmaal had genomen, kreeg ik plotseling haast. Je wilt iemand op tijd hebben klaargestoomd. Nu dat zover is, is het niet zo moeilijk meer. Annerie is er klaar voor.'

Is het mee- of tegengevallen?

'Het is gegaan zoals ik dacht dat het zou gaan. Ik heb het als een ontzettende leuke periode ervaren. Je hebt als voorzitter enorme vergezichten en daarop moet je anticiperen. Maar corona is wel een smetje geweest op de mogelijkheden die ik had als voorzitter. Je kunt gewoon minder.'

En wat zou uw vrouw zeggen?

'Dat heb ik natuurlijk aan haar gevraagd. Vooral door het coronajaar is het voor haar

'Ik vind het moeilijk als anderen op de rem trappen'

meegevallen. Bijeenkomsten vervielen en etentjes gingen niet door. Maar ik had ook voordat ik begon afscheid genomen van een aantal andere bestuursfuncties. Dat scheelt ook. Ik heb als voorzitter meer thuisgewerkt dan ik ooit als notaris had gedaan.'

Wat is u het meest bijgebleven?

'Het feit dat je de hele dag "aan" staat als voorzitter. Bij alles dacht ik aan stof voor een volgende *Op de hoogte* of voor de column in *Notariaat Magazine*. Ik was daar doorlopend mee bezig. Dat is straks weg, ik hoef nergens meer wat van te vinden. Dat schrijven ga ik enorm missen. Ik vind dat echt een genot. Ik zit mezelf te verkneukelen om de stukjes die ik schrijf. Echt! Daarnaast zal ik mijn rol als talkshowhost niet vergeten, zoals bij de alv van 2018 in Bussum. Zo gaaf om te doen. Maar ook het online congres van afgelopen jaar. Heel anders, maar het is ons gelukt.'

En in negatieve zin?

'Ik was wel echt in shock toen ik hoorde dat een deel van de beroepsgroep een verdienmodel had gemaakt van het doorberekenen

van Kadasterkosten. Logisch dat daar negatieve publiciteit van kwam. Ook het neerzetten van een nieuwe softwareleverancier en de borgstelling die we als KNB hebben gedaan, blijft mij bij. Dat heeft veel gedoe, ruis en commotie opgeleverd. Maar het was nodig. Dus is het goed dat we het hebben gedaan.'

Zou u dit soort dingen nu anders doen?

'Nee. Maar ik realiseer mij heel goed dat de leden een kennisachterstand hebben en dus moeite hebben om te begrijpen waarom we het doen. Van het bestuur mag je verwachten dat zij van grote afstand kunnen zien wat er op ons af komt.'

Wat heeft het voorzitterschap u over uzelf geleerd?

'Ik wist natuurlijk wel dat ik een optimist ben, graag dingen wil bereiken en tegenslagen niet eens onplezierig vind. Daar krijg ik juist energie van. Maar je krijgt ook te maken met mensen die dat anders beleven. Ik wil dan snel vooruit, terwijl andere mensen nog niet zo ver zijn. Het is lastig om te gaan met de weerstand die dat oproept. Als voorzitter wil je enthousiasmeren. Maar wat ik moeilijk vind, is dat als ik ergens voor wil gaan, anderen op de rem trappen. Annerie is beter in staat om achterom te kijken dan ik.' ■

‘Als het om een gevoel van druk zijn gaat, kun je wellicht op een andere manier werken’

Annerie Ploumen,

de nieuwe voorzitter

Waar gaat u zich de aankomende jaren op richten?

‘Er zijn drie onderwerpen die ik heel belangrijk vind. De maatschappelijke relevantie van het notariaat en klantgerichtheid is daar één van. Als je als notaris tijdens het contact met klanten je toegevoegde waarde laat zien, goed communiceert en empathisch bent, móét de klant niet langer naar de notaris, maar wíl dat. Het tweede punt is het aantrekkelijker maken van het beroep, intern en extern. En zo mensen enthousiasmeren voor ons mooie vak. En natuurlijk de goede mensen behouden! En als laatste: werven en opleiden. Qua opleiding zit het juridisch inhoudelijk wel goed, maar ook *soft skills* en *leadership skills* zijn nodig.’

Er is een onderzoek geweest naar de arbeidsmarkt in het notariaat.

Wat zijn opvallende resultaten?

‘(Kandidaat-)notarissen vinden dat ze te druk zijn. Dat valt op en is ook wel zorgelijk. Enerzijds kunnen we dit misschien oplossen door meer mensen het notariaat in te halen, maar ik hoor ook wel dat er geen financiële ruimte is voor extra personeel. We moeten proberen de vinger op de juiste plek te leggen. Als het om een gevoel van druk zijn gaat, kun je dat wellicht ook veranderen door op een andere manier te werken. Het vak moet leuk zijn! Dan kost het niet alleen energie, maar krijg je er ook energie van.’

Hoe *futereproof* bent u zelf?

‘Ik vind zelf dat ik *futereproof* ben. Empathisch vermogen en goede communicatie zijn essentieel. Voor mezelf, maar ook voor mijn mede-

werkers. De mogelijkheden om hierin getraind en gecoacht te worden, zijn er op kantoor. Zelf begin ik tegenwoordig soms iets later met werk zodat ik ’s ochtends kan hardlopen en dus met genoeg energie de dag in ga. Als ik dat midden op de dag doe, voelt het toch nog als spijbelen.’

Welke vraag zou u nog aan de oud-voorzitter willen stellen?

‘Wat ga je nu met je energie en tijd doen?’

Nick: ‘Ik ben heel veel gaan fietsen. Ook voordat ik naar kantoor ga. Ik kom de dag dan met een glimlach door, dus dat houd ik erin. Ik vind het daarnaast leuk om te blijven inspireren en ik ga vier in plaats van vijf dagen werken. Voor die vijfde dag sta ik open voor een klus binnen of buiten het notariaat.’

Nick van Buitenen,

de bijna oud-voorzitter

Wat is het belangrijkste resultaat van uw voorzitterschap?

‘NotarisID is nog niet operationeel, maar we zijn heel dichtbij! We hebben aan de organisatie eromheen gebouwd en dat buiten de KNB neergezet. Er zijn enorme stappen gezet. Ik snap dat de leden daar nog niets van zien, maar dat gaat in 2021 veranderen. Ik ben ook blij dat we een goede relatie met het BFT hebben. En dat de minister het notariaat als onmisbare poortwachter erkent, ook straks met het oprichten van een digitale bv.’

Uw voorganger had volgens u nog niet de ideale communicatievorm gevonden, u wel?

‘Ik ben tevreden, maar ik denk dat ook ik hem nog niet heb gevonden. Eerst was ik vooral

aan het zenden. En dus staat er tegenwoordig altijd onder de *Op de hoogte* een oproepje om te reageren. Daarnaast plaats ik de *Op de hoogte* op LinkedIn. Ik had gedacht dat mensen dan zouden reageren. Ik krijg wel *likes*, maar een discussie komt niet van de grond. We hebben de leden wel meer bij de KNB betrokken. Er wordt geregeld input van de leden gevraagd, er zijn KNB Innovatielabs, er is een Dream Team geweest en er zijn klankbordgroepen opgericht.’

En nu? De politiek in?

‘Ik heb genoten van de politieke randjes van het voorzitterschap. Ik was enorm verrast hoe welkom je dan bent als voorzitter van de KNB. Politici moeten worden gevoed. Maar het doordrukken van onderwerpen, zoals de overdrachtsbelasting, is niks voor mij. Ik zou de politiek in willen om dat soort spelletjes tegen te gaan. Maar dan is mijn politieke carrière snel voorbij, denk ik.’

Welke vraag zou u nog aan de nieuwe voorzitter willen stellen?

‘Je hebt als voorzitter altijd een informatieve sprong. Hoe zorg je ervoor dat je als voorzitter de andere bestuursleden aangehaakt houdt?’

Annerie: ‘Per portefeuille werk je met een ander bestuurslid. Ik overleg en spar nu ook veelvuldig en dat blijf ik doen. Ik ben erg van het overlegmodel en sta open voor kritiek. Ik ben daar dus niet zo bang voor. Schop maar tegen mijn schenen als dat nodig is.’ ■

Onderzoek
'Arbeidsmarkt notariaat'

'Meeste interview bij
medewerkers in het noorden'

Veel werkdruk, weinig ziekteverzuim

(Kandidaat-)notarissen vinden dat ze te druk zijn. Dat is een van de conclusies van het onderzoek 'Arbeidsmarkt notariaat', die KNB-bestuurslid Annerie Ploumen al aanstipte in het artikel over de voorzitterswissel. Maar er is meer. Zo zeggen werknemers vaker dat ze niet flexibel kunnen werken, terwijl werkgevers aangeven dat dat wel kan, zowel voor als tijdens corona. En vinden twintigers werk-privébalans belangrijker dan salaris.

| TEKST Jessica Hendriks

In dit onderzoek 'Arbeidsmarkt notariaat' zijn (kandidaat-)notarissen gevraagd naar allerlei aspecten van hun werk die samenhangen met de aantrekkelijkheid van hun beroep. 28 procent van de werkgevers (notarissen en kandidaat-notarissen in een maatschap) nam deel. Van de groep werknemers ((kandidaat-)notarissen en toegevoegd notarissen) deed 26 procent mee.

VEEL OVERUREN

Er wordt flink wat overgewerkt in het notariaat. De meeste respondenten werken 1 tot 4 uur of 5 tot 9 uur over per week. Vrouwen beperken overwerk beter dan mannen, zowel als werkgever als werknemer. Veertigers maken relatief gezien de kortste werkweken. Jongeren maken juist de meeste overuren, vooral in de Randstad. Dat het notariaat voor de coronacrisis niet zo goed was in flexibele werkuren blijkt uit het

'Jongeren maken juist
de meeste overuren'

'Oudere medewerkers hechten
juist meer aan collegialiteit en
zelfstandigheid'

antwoord van de werknemers: bijna de helft zegt dat flexibel werken niet kon. Door corona is dit percentage gedaald naar ruim 20 procent. En toch zegt maar een kwart van de werkgevers dat hun medewerkers voor corona niet flexibel konden werken. Sinds corona is dat percentage gezakt naar ruim 10 procent.

WERK-PRIVÉBALANS

Ondanks dit alles ligt het ziekteverzuim in het notariaat (veel) lager dan gemiddeld in Nederland. Het gemiddeld aantal ziekte dagen van een Nederlander was in 2019 tien dagen. Bijna 90 procent van de (kandidaat-)notarissen zegt minder dan vijf dagen ziek te zijn. Daarover hoeven leidinggevenden dus niets te zeggen in de functioneringsgesprekken die zij voeren. Maar waar gaan die dan wel over? Uit het onderzoek blijkt dat leidinggevenden met twintigers spreken over salaris, maar die vinden werk-privébalans veel belangrijker. Oudere medewerkers hechten juist meer aan collegialiteit en zelfstandigheid. 60+-medewerkers praten dan ook veel meer over hun functioneren dan medewerkers in andere leeftijdscategorieën.

VOL BORDJE

Een op de tien medewerkers doet aan interview. In de Randstad en het oosten staan werkgevers iets meer open voor interview en coaching dan in het noorden en zuiden van het land. Maar in het noorden doen juist meer werknemers aan interview. Als het gaat om

werkdruk, passie, gezondheid en waardering is er weinig verschil tussen wat mannen en vrouwen vinden. Er zijn geen significante verschillen tussen jong en oud en de kantooromvang heeft weinig invloed op werkdruk, gezondheid, passie en waardering. De balans werk/privé is een punt van aandacht, ook bij werkgevers. Zowel werknemers als werkgevers hebben het gevoel nooit klaar te zijn. Waar dit gevoel vandaan komt, is niet duidelijk. Het kan zijn dat iemand te veel op zijn of haar bordje heeft, maar het kan ook te maken hebben met een verkeerde werkindeling. Annerie Ploumen wil in haar voorzittersperiode in ieder geval proberen de vinger op de juiste plek te leggen.

RISICO'S

En dan de hamvraag aan de werknemerskant: wil je wel of niet notaris worden? Een derde wil notaris worden, 20 procent daarvan zelfs binnen vijf jaar. Bijna 70 procent wil dit ook op het kantoor waar hij of zij nu werkt. Waarom wil de rest geen notaris worden? Een derde van de werknemers vindt zichzelf onvoldoende ondernemer. Maar ook de verantwoordelijkheden en risico's die dat met zich meebrengt, worden genoemd. ■

'Een derde wil
notaris worden'

AKSOS[▲]
Sterk in KAPITALEN

Voor notariaat en advocatuur... ...flexibiliteit in capaciteit

- Online boekhouding
- Managementinformatie
- Bedrijfsvergelijking
- Beoordelingsverklaring
- Verslagstaten
- Bedrijfsopvolging

H.R. de Velde Harsenhorst FA
drs. K. de Lange AA

Groningen - Leeuwarden - Zwolle
(038) 452 42 80 - afs@aksos.nl
www.aksos.nl

Andriessen&Zonneville notarissen is een dynamisch middelgroot notariskantoor met twee notarissen, één kandidaat-notaris, drie notarisklerken en negen administratief medewerkers in hartje Zierikzee.

- Wij zoeken een ervaren kandidaat-notaris met de ambitie om over 1 jaar notaris te worden.
- Twee kandidaten in deeltijd behoort ook tot de mogelijkheden.

Andriessen&Zonneville notarissen is een kantoor met een algemene praktijk met de nadruk op registergoed, familierecht, ondernemingsrecht en estate-planning. Het sfeervolle kantoor is gevestigd in het hart van de oude binnenstad van Zierikzee. Zierikzee ligt op het groene Schouwen-Duiveland, drie kwartier rijden van Rotterdam en een uur van Antwerpen.

Wij zoeken een kandidaat-notaris met een afgeronde stage en waarnemingservaring, die aantoonbare ervaring heeft in de algemene praktijk. Verder dient hij of zij een open, enthousiaste en vriendelijke uitstraling te hebben. Een klantvriendelijke houding en empathisch vermogen.

Voor meer informatie omtrent de inhoud kunt u contact opnemen met ons kantoor via telefoonnummer: 0111-415051. Heeft u interesse in deze vacature stuur dan uw sollicitatiebrief met CV naar: andriessen@andriessenzonneville.nl Aquisitie naar aanleiding van deze vacature wordt niet op prijs gesteld.

AndriessenZonneville
notarissen

ELMA
De mediapartner
voor branche- en
beroepsverenigingen

**PER 1 JANUARI 2021
IS HET MOGELIJK OM
CROSS MEDIAAL TE
ADVERTEREN.**

De accountmanagers van onze nieuwe mediapartner Elma Media informeren en adviseren u graag.

**Exclusief partner voor branche-
en beroepsverenigingen**

0226-331634
www.elma.nl
m.dewit@elma.nl

raat werkt oprecht Werving & Selectie en Coaching

- van
- Notaris • Toegevoegd notaris • Kandidaat-notaris
 - HBO jurist • Notarisklerk • Paralegal

Neem vrijblijvend contact met ons op, wij helpen u graag.

raatnotariaat.nl
info@raatnotariaat.nl

055 5762669

raatcoaching.nl
info@raatcoaching.nl

Blockchain en smart contracts

Herijking van de rol van de vertrouwde tussenpersoon in de algoritmische samenleving

De op blockchain gebaseerde smart contracts zijn technologische toepassingen die verregaande gevolgen kunnen hebben voor de maatschappij en het recht. Blockchain als technologie werd aangekondigd als het einde van vertrouwde tussenpersonen, zoals banken, notarissen en overheidsdiensten. Inmiddels is wel duidelijk geworden dat de technologie eerder een herijking betekent van hun rol. *Blockchain en smart contracts* bespreekt overzichtelijk en wetenschappelijk onderbouwd de uitdagingen, mogelijkheden en beperkingen van blockchain en smart contracts.

Auteurs:
Jurgen Goossens
Kristof Verslype
Eric Tjong Tjin Tai

Nu verkrijgbaar in de webshop: sdu.nl/block
Of via de boekhandel.

Sdu

Drie seizoenen in een column

Eind november heb ik de eerste kerstinkopen gedaan. Heel erg op tijd voor mijn doen, maar een stuk relaxter dan alles moeten regelen in de laatste week voor kerst, tegelijk met de rest van (winkelend) Nederland. Het deed me tevens beseffen dat het jaar alweer bijna voorbij is. Waar is de tijd gebleven? Dit bewogen jaar leek af en toe eindeloos te duren, zeker na een aantal weken thuiswerken. Dat het een bewogen jaar was, daarover is al genoeg gesproken en geschreven, dat zal ik niet ook nog eens herhalen. Om de laatste column van dit jaar met een positief gevoel af te sluiten kijk ik liever terug op de hoogtepunten van het afgelopen jaar.

BLOKJESVIERINGEN

Dat begon voor mij persoonlijk in de lente, met het behalen van de beroepsopleiding. Hoewel er geen officiële uitreiking van de certificaten was, heb ik het toch goed gevierd met collega's, familie en vrienden. Daarop volgend mocht ik de eed afleggen op de Rechtbank Oost-Brabant voor de beëdiging tot waarnemingsbevoegde kandidaat-notaris. Ook dat verliep iets anders dan normaal; er mocht geen bezoek mee naar de beëdiging. Geen reden om ook dat niet te vieren, onder het genot van champagne en (echte) Bossche bollen. Ondanks alle maatregelen werd er dus toch stilgestaan bij deze persoonlijke

Waar is de tijd gebleven?

hoogtepunten, wat door de 'blokjesvieringen' en het daarbij maximaal aantal personen misschien nog wel persoonlijker was dan anders het geval was geweest.

A TOT Z

Afgelopen zomer was het tijd om de eerste akte te passeren, een nieuw hoogtepunt in mijn carrière. Toch best spannend, ondanks dat ik de inhoud van de akte zo ongeveer kon dromen en deze vooraf uitgebreid had besproken met de notaris. De zenuwen bleken achteraf dan ook nergens voor nodig, want alles verliep soepel en cliënten bedankten voor de heldere uitleg. Sinds de herfst heeft het waarnemen een vaste plek in mijn agenda ingenomen en ga ik elke afspraak steeds met een beetje meer zelfvertrouwen

tegenoet. Daarnaast haal ik veel voldoening uit het feit om een dossier echt van a tot z te kunnen behandelen, door alle voorbereidende werkzaamheden in het dossier af te sluiten met je eigen handtekening.

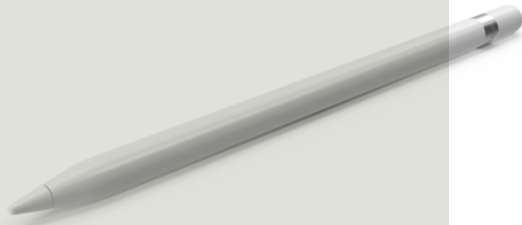
WINTER

Inmiddels is het (bijna) winter en is het weer tijd voor de gebruikelijke eindejaarsdrukte in het notariaat. De een wil nog gauw voor het einde van het jaar passeren, de ander juist pas begin volgend jaar. Het is een uitdaging om alle afspraken in te plannen en de dossiers op tijd af te krijgen, maar ik vind het ook een leuke periode van het jaar. Het blijft mooi om te zien hoe we met ons team heel hard samenwerken om alles geregeld te krijgen. Ik kijk dan ook uit naar het moment om te proosten op weer een succesvol jaar. Voorlopig nog even op afstand, maar hopelijk snel weer terug naar 'normaal'. Rest mij jullie allemaal een heel gelukkig, gezond en succesvol nieuwjaar te wensen, vol nieuwe hoogtepunten! ■

Geeke van Haaren

Notariskantoor Cuijk

Hoe staat het er nou letterlijk?

Opvullegaat

1. Ik legateer aan mijn echtgenote een bedrag in contanten, zodanig berekend dat dit legaat tezamen met haar overige (fictieve) erfrechtelijke verkrijgingen uit mijn nalatenschap niet meer bedraagt dan hetgeen voor haar van heffing van erfbelasting, al dan niet op verzoek, is vrijgesteld, met dien verstande dat het legaat er niet toe kan leiden dat de fiscale waarde van de verkrijging van een kind minder bedraagt dan het bedrag dat ten tijde van mijn overlijden voor een kind is vrijgesteld van heffing van erfbelasting. Mijn echtgenote heeft de bevoegdheid om slechts een gedeelte van het aldus gelegateerde bedrag te aanvaarden.
2. Dit legaat komt ten laste van mijn erfgenamen met uitzondering van mijn echtgenote, zulks naar evenredigheid van ieders erfdeel.
3. Indien één van mijn (overige) erfgenamen één of meer niet-opeisbare geldvorderingen, al dan niet krachtens erfrecht, op mijn echtgenote heeft, zal het gelegateerde bedrag op verzoek van die erfgenaam worden verrekend met de geldvordering(en) van die erfgenaam, welke geldvordering(en) derhalve opeisbaar zal/zullen zijn voor een zodanig gedeelte als nodig is om het ten laste van die erfgenaam komende deel van het legaat te kunnen verrekenen. Mijn echtgenote is bevoegd te bepalen met welke geldvordering(en) het gelegateerde bedrag wordt verrekend.
4. Bij de berekening van de waarde van het erfdeel worden alleen de schulden bedoeld in artikel 4:7 lid 1 letters a tot en met d en f tot en met i Burgerlijk Wetboek in aanmerking genomen.

Kesho Ghisai

toegevoegd notaris bij
Remmerswaal Notariskantoor

... Wat maakt de notaris daar zelf van?

Opvullegaat

1. Mijn vrouw mag haar eigen erfenis aanvullen ten koste van de kinderen, zodat er per saldo geen danwel minder erfbelasting hoeft te worden betaald.
2. Mijn vrouw mag de erfenis van de kinderen verlagen en die van haar verhogen en niet andersom.
3. Wanneer mijn kind nog iets te goed heeft van mijn vrouw, dan mag, wanneer mijn kind dit vraagt, dit verrekend worden met hetgeen mijn kind nog te goed heeft van mijn vrouw.
4. Wanneer de waarde van het erfdeel moet worden berekend dan worden de schulden daarvan afgetrokken. Gemakshalve verwijs ik naar de wet voor welke schulden wel en welke schulden niet aftrekbaar zijn.

Martijn Jacobs

directeur/communicatiespecialist
bij Loo van Eck Communicatie

... Zou dat nog begrijpelijker kunnen?

- Als ik overlijd, moet mijn echtgenote erfbelasting betalen over de erfenis van mijn kinderen.
Dat komt doordat het erfdeel van mijn kinderen boven de grens van de belastingvrijstelling uitkomt.
- Ik wil niet dat mijn echtgenote belasting moet betalen over het erfdeel van mijn kinderen.
Daarom regel ik het volgende.
- Mijn echtgenote krijgt een extra bedrag uit mijn erfenis.
 - o Dit bedrag mag niet boven de grens van de belastingvrijstelling uitkomen.
 - Ook niet als je het optelt bij de andere zaken die ze van mij erft.
- Dit extra bedrag halen we af van het erfdeel van de kinderen.
 - o Hun erfdeel wordt hierdoor precies zo veel lager dat mijn echtgenote geen erfbelasting hoeft te betalen over hun erfdeel.
- We halen bij elk kind exact evenveel geld van het erfdeel af.
 - o Dat is eerlijk.
- Mijn echtgenote mag een schuld bij een van onze kinderen verrekenen.
 - o Ze kan deze schuld verrekenen met het bedrag dat van het erfdeel wordt afgehaald.
 - * Bij de berekening van de waarde van het erfdeel gaan we alleen uit van de schulden zoals die staan in artikel 4:7 lid 1 letters a tot en met d en f tot en met i van het Burgerlijk Wetboek.

**Wa
blief?!**

Begrijpelijke taal. Veel consumenten vragen erom. Maar is het ook mogelijk om een notariële akte in 'gewone mensentaal' te schrijven? In deze rubriek vragen we maandelijks een (kandidaat-)notaris en taalspecialist een passage uit een akte te 'vertalen'.

Noot van de communicatiespecialist

Leuk om zo'n ingewikkelde tekst als laatste te doen. Wat mij is opgevallen, is dat de bedoeling van de tekst volkomen verloren gaat in de taal. Lange zinnen, ingewikkelde woorden, complexe alinea's. Ik heb geprobeerd om in deze herschrijving de bedoeling van het artikel bloot te leggen. Of dat is gelukt? Dat laat ik graag aan de deskundigen op juridisch vlak over.

*‘Wij begrijpen
jouw wereld’*

VASN

Hoe kan de VASN relevanter worden voor boeren, tuinders en hun gezinnen? Om dat doel te realiseren, ging de website van VASN twee jaar geleden drastisch op de schop. ‘Op deagrinatoris.nl koppelen we onze expertise aan de actualiteit’, aldus bestuurslid Gea Bijlsma. ‘En we schrijven het zo op dat mensen het begrijpen.’

| TEKST Peter Steeman

Verrassend genoeg startte het project niet met de wens om een nieuwe website te bouwen. De kiem werd gelegd door een presentatie die Edvard Spaapen van adviesbureau Concept24 gaf tijdens een ledenvergadering in 2017. Hoe kun je betekenisvol zijn als merk? ‘VASN wil graag een keurmerk zijn voor boeren en tuinders’, aldus Spaapen. ‘Agri-notarissen hebben de expertise om vraagstukken in het agrarisch domein te duiden. In Friesland wordt bij kavelruil niet voor niets expliciet gevraagd om een notaris die lid is van de VASN. Die actuele kennis is een belangrijk kenmerk van de VASN maar dat wordt buiten de eigen kring niet echt opgemerkt. We hebben dat onderzocht. Aan doorverwijzers – makelaars, accountants, financieel specialisten – vroegen we of ze weleens een agri-notaris voor advies inschakelen. Dat bleek amper te gebeuren. De eerste reflex is om meer aandacht aan de vereniging te geven, maar dan mis je waar het om gaat. Een agrariër heeft geen behoefte aan een vereniging. Hij wil weten wat je voor

‘Een agrariër wil weten wat je voor hem kunt betekenen’

hem kunt betekenen. Daarom moet je inzoomen op het specialisme.’

ACTUEEL NIEUWS

De nieuwe website voorziet in die behoefte. Op deagrinatoris.nl vind je de dichtstbijzijnde agri-notaris, er is een afgeschermd deel voor leden met verenigingsnieuws, maar het grootste deel van de site wordt gevuld met actueel nieuws. Bijlsma: ‘Je vindt er actualiteit vanuit verschillende media. Het kan een artikel uit een van de vakbladen zijn of van de nieuwssite van de NOS. Dat is ook voor de eigen leden interessant. Wanneer je bijvoorbeeld “pacht” als zoekterm typt, vind je alle artikelen over dat onderwerp. Ieder artikel wordt ingeleid met een opiniërende alinea die is geschreven door onze eigen redactie. Bij een nieuwsbericht over een maatregel van minister Schouten zetten we alle dilemma’s op een rij. Wat vinden we er als agri-notaris van? Op die manier geef je de lezer context bij wat er speelt.’

ANDER VERTREKPUNT

Het schrijven van de opiniërende berichten vraagt een flinke inspanning maar is cruciaal voor het succes van de site, vindt Spaapen. ‘Wanneer je met behulp van nieuwsbots de

website zou vullen, mis je de verdiepingsslag.’ Een redactie van vijf agri-notarissen – waaronder Bijlsma – zorgt ervoor dat iedere drie dagen een nieuwe bijdrage verschijnt. ‘Het is leuk om te doen, maar het vraagt wel wat van je’, aldus Bijlsma. ‘We hebben gelukkig in Ans Post een notaris die heel actief is in het scouten van onderwerpen. Zij mailt ons artikelen toe waar we onze eigen introducerende tekst bij schrijven. Iedere tekst laten we door een collega meelezen en daarna zet Edvard het op de site. Het is best een uitdaging om kort en krachtig te schrijven. Als notaris ben je gewend vanuit je eigen vak te schrijven. Je somt vooral op aan welke voorwaarden iets moet voldoen. In de redactietraining die we van Edvard kregen, leer je vanuit een ander vertrekpunt te schrijven. Waarom is dit voor jou als agrariër interessant? Dat was een *eye opener*. Het geeft je de taal om onze doelgroep te bereiken.’

AGRARISCHE KLEUREN

In april 2018 ging de website live, maar toen stond hij nog in de steigers. Sinds een halfjaar is hij helemaal af en werken alle onderdelen. De site is een succes. In twee jaar tijd is het bezoek aan de website verdrievoudigd. Veel gelezen worden de kamerbrieven van minister Schouten, met duiding van de redactie, maar ook human interest-artikelen doen het goed. Zelfs het verenigingsnieuws voor de leden wordt beter gelezen. In het succes van een website maken ogenschijnlijke details het verschil, vindt Spaapen. ‘We gebruiken voor de site veel groen en geel omdat het agrarische kleuren zijn. Je ziet ze terug bij De Boerenbond, maar ook tractorfabrikant John Deere gebruikte ze. Je zegt daarmee: wij begrijpen jouw wereld.’ Bijlsma: ‘Dat hadden we zelf nooit zo kunnen bedenken. We zijn als VASN heel begaan met boeren en tuinders, maar om dat over te brengen is een vak apart.’ ■

EPN

Samenwerking met andere organisaties

Op 12 en 13 november heeft EPN samen met VMN en vFAS het symposium 'Erven zonder scherven' en de Dag van de erfenis/Testament-checkdag georganiseerd. In het beleidsplan van EPN staat als een van de doelstellingen dat EPN contacten wil leggen en onderhouden met aanpalende beroepsgroepen en organisaties. Daar paste deze dag prima in. In de commissies van EPN wordt ook input geleverd vanuit andere beroepsgroepen. Al is het door de coronaperiode allemaal iets lastiger geworden om het netwerk uit te breiden, ook komend jaar zal EPN de samenwerking blijven zoeken. Dit werpt zijn vruchten af voor zowel de cliënten als de leden.

NRS

Vernieuwing appartementsrecht

Op 4 november organiseerde de NRS een congres over vernieuwing van het appartementsrecht. In 2016 gaf een groep preadviseurs een aantal adviezen ter verbetering van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek. Daaronder viel ook een aantal aanpassingen in het appartementsrecht. Tegelijkertijd werkte de Werkgroep Modernisering Appartementsrecht Nederland (WMANL) aan verbetering en modernisering van het appartementsrecht en aan een betere aansluiting van de regelgeving rond de

Vereniging van Eigenaren (VvE) op belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen. Beide groepen zijn vervolgens samen opgetrokken en nu gekomen tot een voorstel voor aanpassingen in de appartementenwetgeving. Het meest controversieel in dit voorstel is de aanpassing die de overheid de mogelijkheid geeft om met een algemene maatregel van bestuur regels te stellen voor appartementencomplexen. De minister kan dan relatief eenvoudig regels stellen die gelden voor alle VvE's. Zo kan bijvoorbeeld verduurzaming worden afgedwongen. Tijdens de bijeenkomst belichtten vier sprekers het voorstel vanuit verschillende perspectieven. Daarna bespraken de deelnemers in *break out-rooms* met elkaar de voors en tegens.

VON

Online stellingen bediscussiëren

De VON organiseerde in juni een digitale bijeenkomst voor de leden met als titel 'Statuten en aandeelhoudersovereenkomst in balans'. Destijds liet de techniek te wensen over, waarna in het najaar een nieuwe aanloop, ditmaal 'live', genomen werd. Ook die bijeenkomst haalde het echter, om coronaredenen, niet. Op 19 november werd voor de derde keer een aanloop genomen en dit keer slaagden de uitvoerders glansrijk. Voorafgaand aan de bijeenkomst ontvingen de deelnemers een filmopname met een theoretische inleiding van Christiaan Stokkermans met daarin opgenomen een drietal stellingen. De bijeenkomst zelf was vervolgens een afwisseling van het bediscussiëren van deze stellingen in *break out-rooms* en plenaire gedeelten waarin de andere drie deskundigen, te weten Irene Groenland (UvA), Tom van Duuren (CMS) en Jeroen ten Berg (VDB Advocaten Notarissen) hun bijdrage leverden.

EPN

Lunchwebinar

12 februari 2021

Gegeven door mr. A. de Leeuw

Bijeenkomst Patchwork family

22 maart 2021

IPR Congres

20 mei 2021

Voor meer informatie: www.epn-notaris.nl

VON

Herstructurerings

21 januari 2021

Joost de Vries over (de financiële kant van) herstructurerings

Fusies en overnames

8 april 2021

Met onder andere Jean Schoonbrood (Zuidbroek), Rogier Wolf (Udink Schepel) en Thijs Flokstra (Freshfields Bruckhaus Deringer)

Wie ondermijnt nou wat?

Nick van Buitenen
voorzitter KNB

Angst leidt tot een vinkjes-cultuur in plaats van een moedige houding

Als de onderwereld zich laat gelden in de bovenwereld noemen we dat ondermijning. Witwassen van crimineel geld leidt tot economische machtsposities en invloed in onze samenleving. De overheid waarschuwt er al een tijdje voor, burgemeesters hebben kopzorgen. Het justitiële apparaat draait op volle toeren, maar van een gecoördineerde actie is nog geen sprake. Wel heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid er een speciale Directeur-Generaal voor aangesteld. Ondertussen is het nog behelpen.

CRUCIALE RADERTJES

In de strijd tegen ondermijning wordt ook op poortwachters zoals notarissen een beroep gedaan. Logisch, want wij zijn cruciale radertjes in onze economie. Notarissen die niet goed functioneren, krijgen te maken met een onafhankelijke toezichthouder en de tuchtrechter. Ontzetting uit het ambt is het ergste dat ons kan overkomen, maar ook strafrechtelijke vervolging is mogelijk. Gelukkig is de continuïteit van de rechtsbediening dan gewaarborgd, want de tuchtrechter benoemt in die gevallen een onafhankelijke waarnemer.

PUBLICITEIT

Vorige maand besloot de burgemeester van Almere dat het kantoor van een al uit zijn ambt ontzette notaris moest worden gesloten. Al sinds 2016 wordt deze notaris verdacht van het faciliteren van criminele klanten. Volgens informatie van de politie zou de openbare orde in het geding zijn. Dat de ontzette notaris door de tuchtrechter ook werd geschorst, kon de burgemeester niet op andere gedachten brengen. Sterker nog, hij zocht fier de publiciteit, want dit was in Nederland nog niet eerder gebeurd.

SCORINGSDRIFT

Een onbesuisde actie van politie en burgemeester. Hoewel kennelijk jarenlang verdacht, mocht de notaris al die tijd gewoon zijn gang gaan. Pas nadat de notaris was ontzet, zou de openbare orde gevaar lopen. Hoe reëel is dat gevaar eigenlijk nog als een onafhankelijke waarnemer het kantoor bestiert? Onbegrijpelijk dat men zich niet bekommert over de gevolgen van zo'n sluiting. Want alle lopende transacties en dossiers van alle gewone

klanten van het kantoor dreigen zo vast te lopen. Zorgelijk dat de toegankelijkheid van het recht moet wijken voor de scoringsdrift van een burgemeester.

ONVERANTWOORD

Het bestuursrechtelijke middel om locaties te sluiten, is niet bestemd voor notariskantoren. Wij hebben immers een gesloten systeem van toezicht en tucht. Niet een gemeente mag bepalen of een notaris mag blijven functioneren, daar gaat de tuchtrechter over. Als de politie signalen heeft dat een notaris een acuut gevaar is voor de openbare orde, dan moet zij zich terstond wenden tot de toezichthouder. Elke andere actie is onverantwoord, zeker als daarbij nog eens de publiciteit wordt gezocht. Het leidt tot ondermijning van het vertrouwen dat burgers hebben in het notariaat.

FOUTEN MAKEN

Vertrouwen moeten we koesteren, ook dat van notarissen in de toezichthouder en de tuchtrechter. Dat vertrouwen staat onder druk. Wij passeren samen ruim 1,7 miljoen akten per jaar en natuurlijk gaat er weleens wat fout. We zijn net mensen. Fouten maken moet mogen. Sterker nog, van fouten maken leren we en van dat leerproces worden wij betere notarissen. Maar realiseren de toezichthouder en de tuchtrechter dat ook?

VINKJESCULTUUR

De toezichthouder diende laatst een klacht in tegen een onfortuinlijke notaris die wél had hersteld, maar net buiten de krappe hersteltermijn. Zijn goede gedrag werd niet beloond, maar bestraft. Als deze notaris al geen pluim verdiende, dan zeker geen tik op de vingers. Zo'n tik komt hard aan en maakt dat notarissen bang zijn om fouten te maken. Die angst leidt tot een vinkjes-cultuur in plaats van een moedige houding.

TIK

Ook de tuchtrechter deelt soms onnodig een tik uit. Bij elke gegrondverklaring van een klacht wordt immers een maatregel opgelegd. En bij het opleggen van een maatregel wordt de notaris standaard in de kosten veroordeeld. Laatst kreeg de notaris die zijn fout terstond volledig had hersteld en zijn excuses had aangeboden toch een waarschuwing. In hoger beroep oordeelde het hof hetzelfde en legde de notaris prompt nog zo'n 'boete' van 4.500 euro op. Niet bepaald stimulerend.

SAMEN

Het belang van het notariaat in onze rechtstaat is groot. In de strijd tegen ondermijning staan wij aan dezelfde kant van de streep als fraudebestrijders. Wij doen ons best, maar zullen echt af en toe een fout maken. Een foute notaris moet worden gestraft, maar niet de notaris die een fout maakt. Dat is ondermijning van het notariaat. ■

Twee fasen na ingaan Wet differentiatie overdrachtsbelasting

Als het gewijzigde wetsvoorstel differentiatie overdrachtsbelasting op 1 januari 2021 ingaat, krijgt het notariaat te maken met twee fasen. In de eerste fase wordt gewerkt met een schriftelijke verklaring en een voorgeschreven tekst in de akte. In de tweede fase wordt gewerkt met een aangiftebericht.

Het draait in de eerste fase om twee verklaringen: de startersverklaring en de verklaring overdrachtsbelasting verlaagd tarief. De koper moet de juiste verklaring zelf downloaden van de website van de Belastingdienst, invullen, printen en opsturen naar de notaris. Zodra beide verklaringen bij de Belastingdienst beschikbaar zijn, wordt de vindplaats hiervan op NotarisNet bekendgemaakt.

STARTERSVRIJSTELLING

Van 1 januari 2021 tot 1 april 2021 maakt het voor de startersvrijstelling niet uit hoe hoog de waarde van de woning is. Vanaf 1 april 2021 geldt een woningwaardegrens van 400.000 euro. Is de woningwaarde lager dan dit bedrag, dan hoeft er geen overdrachtsbelasting betaald te worden. Is de woningwaarde hoger dan dat bedrag, dan moet 2 procent overdrachts-

belasting worden betaald over de hele woningwaarde. Vanaf 1 april 2021 kan dit dus betekenen dat als de koper een startersverklaring opstuurt, er niet automatisch sprake is van een startersvrijstelling. De waarde is dan een extra factor waar rekening mee gehouden moet worden. Het is goed om in de opdrachtbrief en/of vragenlijst de koper hier al vast op te wijzen. De eerdere horizonbepaling van 5 jaar voor de startersvrijstelling is komen te vervallen: de startersvrijstelling krijgt dus een permanent karakter.

VERWIJZING

In de akte moet, als sprake is van de levering van een woning, worden verwezen naar het wetsartikel voor de startersvrijstelling en/of het wetsartikel voor het verlaagd tarief van 2 procent. Daarnaast is het wenselijk dat ook specifiek de startersverklaring en/of de verklaring overdrachtsbelasting verlaagd tarief wordt genoemd. Dit helpt de Belastingdienst bij de uitvoering van de nieuwe regeling. De KNB stemt dit af met de softwareleveranciers, Netwerk Notarissen en andere modelakte-makers, zodat deze teksten voorhanden zijn op het moment dat deze gebruikt moeten gaan worden vanaf 1 januari 2021.

De schriftelijke verklaring moet aan de akte worden gehecht én binnen een maand na het passeren van de akte naar de Belastingdienst (als annex) worden gestuurd.

TWEDE FASE

Vanaf 1 januari 2022 wordt in de tweede fase gewerkt met een aangiftebericht. Hoe dit er precies uit gaat zien, wordt door de KNB in nauw overleg met de Belastingdienst uitgewerkt. Op NotarisNet zijn de relevante parlementaire stukken en diverse vragen en antwoorden over de differentiatie op een rij gezet. Ook is daar een uitgebreidere versie van dit bericht te vinden.

Meer informatie: KNB, Jacco Sjerps, j.sjerps@knb.nl, 070 3307226, en Ingrid de Jong, i.dejong@knb.nl

Annerie Ploumen nieuwe voorzitter KNB, Isabelle Cox in bestuur

Annerie Ploumen, notaris bij Van Doorne, wordt per 1 januari 2021 de nieuwe voorzitter van de KNB. Zij werd unaniem gekozen tijdens de ledenraad in november. Isabelle Cox is benoemd als nieuw bestuurslid.

Ploumen volgt Nick van Buitenen op, die sinds 1 oktober 2017 voorzitter van de KNB is. Een van de speerpunten van Ploumen is het thema 'Futurepro(o)f' uit de Strategische Agenda Notariaat 2020-2025. Ploumen ziet het als een uitdaging dit thema vorm te geven. Daarbij geeft zij aan dit niet alleen te willen doen. 'We kunnen dit niet in *splendid isolation* doen, maar hebben daarbij de hulp en inzet van iedereen – leden, bestuursleden, KNB-medewerkers en stakeholders – nodig.

Ik ga luisteren, concluderen en handelen. Vooral dat laatste, want daar gaat het de komende jaren over.'

NIEUW BESTUURSLID

Vanwege het aankomende vertrek van Van Buitenen is Isabelle Cox benoemd als nieuw bestuurslid. Cox is notaris bij Olenz in Veenendaal en lid van de werkgroep Nieuwe Technieken en IT van de Raad van Notarissen van Europa (CNUE). Als nieuw bestuurslid gaat zij zich met name richten op digitalisering en de implementatie van ICT-toepassingen. Daarnaast is tijdens de ledenraad ook besloten

dat Bart Versteeg per 1 januari als plaatsvervangend voorzitter zal optreden. Hij volgt Aart Barkey Wolf op.

Meer informatie: KNB, Willem Geselschap, w.geselschap@knb.nl, 070 3307133

Laat je stem horen in de Commissie kandidaat-notarissen

Heb jij een mening? Goede ideeën? En wil je meepraten over zaken die kandidaat-notarissen en toegevoegd notarissen aangaan? Dan is de Commissie kandidaat-notarissen op zoek naar jou! In het bijzonder als je nog in de beroepsopleiding zit. Sinds 1 december is er plek voor een nieuw lid. Schroom niet en reageer.

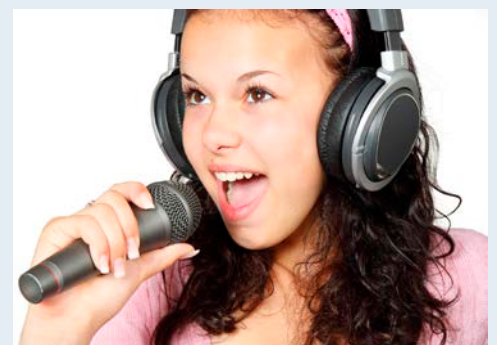
De Commissie kandidaat-notarissen adviseert – zowel gevraagd als ongevraagd – het bestuur van de KNB over onderwerpen die voor kandidaat-notarissen en toegevoegd notarissen van belang zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het behouden van de arbeidsongeschiktheidsverzekering, de beroepsopleiding en de

in- en uitstroom van kandidaat-notarissen. Ook organiseert de commissie tweejaarlijks een congres speciaal voor kandidaat-notarissen en toegevoegd notarissen.

OP DE HOOGTE

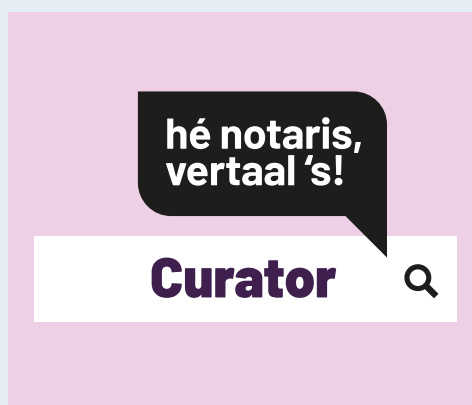
De commissie vergadert circa acht keer per jaar, zowel fysiek als digitaal. Door goed contact met het bestuur van de KNB ben je als lid op de hoogte van de laatste ontwikkelingen. Je levert input waar de commissie mee aan de slag kan, neemt eventueel zitting in verschillende werkgroepen en vertegenwoordigt de commissie op ringvergaderingen en andere bijeenkomsten. Als het bovenstaande je aanspreekt, stuur dan een e-mail met je cv en een korte motivatie naar j.spanjaart@knb.nl.

Meer informatie: KNB, Josien Spanjaart, j.spanjaart@knb.nl, 070 3307100. Of kijk bij het onderdeel Commissie kandidaat-notarissen op NotarisNet.

KNB- campagne 'hé notaris, vertaal 's!' tot eind december

De online KNB-campagne 'hé notaris, vertaal 's!' loopt tot eind december. Op www.notaris.nl/vertaal kunnen mensen notariële termen vertalen naar gewonemensentaal. De online campagne bestaat uit doelgroepgerichte banners en video's op Google, Facebook, Instagram en YouTube. Aan de hand van data en het online zoekgedrag van mensen is bepaald op welke doelgroepen en moeilijke termen de focus ligt. Verder wordt op de sociale media van notaris.nl ook uitgebreid aandacht besteed aan de campagne door middel van advertenties, video's, afbeeldingen en berichten.

Uit vorig jaar uitgevoerd consumentenonderzoek door de KNB en Motivaction bleek dat duidelijke taal erg belangrijk gevonden wordt. De nieuwe campagne geeft hier gehoor aan en is een vervolg op de duidelijketaalcampagne van vorig jaar: de bierviltjes met termen als 'compos mentis' en 'kleinkind-legaat'. Destijds heeft de KNB vooral aandacht gecreëerd, nu richt de beroepsorganisatie zich meer op de inhoud.

ONLINE CAMPAGNEMATERIAAL

(Kandidaat-)notarissen kunnen op www.notaris.nl/taalcampagne online campagnemateriaal downloaden. Bijvoorbeeld voor op de eigen website of Facebookpagina. Ook zijn er speciale vertaalguides/brochures. Wilt u niks missen? Volg ons dan op Facebook, Instagram en YouTube. En verwijfs uw klanten vooral door naar www.notaris.nl/vertaal!

Meer informatie: KNB, Kevin Kromhout, k.kromhout@knb.nl

KNB Cursusagenda

21 januari 2021

Innovatielabs (online)

De KNB organiseert begin 2021 weer een serie Innovatielabs. U bent van harte welkom bij het online webinar waarin verschillende innovatieve onderwerpen en hun toepassing binnen het notariaat de revue passeren.

28 januari 2021

Masterclass Patchwork family (online)

In de masterclass *Patchwork family* behandelt Freek Schols, mede aan de hand van jurisprudentie en literatuur, diverse aspecten van en rondom het samengestelde gezin. Er wordt ook een suggestie gedaan voor een testamentsvariant waarbij de eerststervende 'erfrechtelijke' grip houdt op de langstlevende.

13 april 2021

Risicobeheersing en kwaliteit in het notariaat

Een notaris heeft gemiddeld om de vier à vijf jaar een zaak die serieus genoeg is om onder zijn beroepsaansprakelijkheidspolis te melden. Afgezet tegen andere beroepen is dat een hoge frequentie, maar te laag om van deze fouten te leren. Bovendien verschillen de schadeorzaken in de praktijk nogal van elkaar. Een werkbaar inzicht in wat goed en wat fout gaat, is er dan ook niet. Deze cursus helpt dat inzicht wél te geven.

27 mei 2021

Actuele notariële fiscale varia 2021 (online)

Het fiscale recht verandert in een enorm hoog tempo. Voor de notaris is de fiscaliteit een onmisbaar onderdeel van zijn (advies)werk. Dat geldt in het bijzonder voor de schenk-, erf- en overdrachtsbelasting, maar ook voor de inkomstenbelasting. Bijblijven is een *must*, maar ook een uitdaging!

Dit is slechts een selectie uit het totale cursusaanbod. Voor meer informatie, inschrijven en het complete opleidingsaanbod: KNB, cursussen en congressen, telefoon 070 3307125/121, cursussen@knb.nl of NotarisNet/Over KNB en opleidingen.

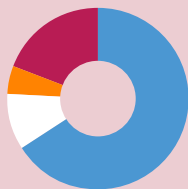
DilemmApp

Integriteit is een belangrijk thema binnen het notariaat. Welke keuzes maak je als (kandidaat-)notaris en waarom? Om leden te stimuleren hier bewust over na te denken, is er de zogenoemde DilemmApp. Iedere vier weken ontvangen de deelnemers een nieuw dilemma. *Notariaat Magazine* licht er een uit.

(V)echtscheidingsconvenant

HET DILEMMA

Na een jarenlang huwelijk, hebben M en V een vechtscheiding achter de rug. Al die jaren heb ik als notaris de belangen van beide partijen behartigd en hen goed leren kennen. Inmiddels zijn alle gezamenlijke goederen verdeeld met uitzondering van de woning waarin V nog woont. In het convenant is afgesproken dat de woning zal worden verkocht voor een koopsom van minimaal 500.000 euro. M wil de woning graag voor dat bedrag overnemen, maar V geeft te kennen dat absoluut niet te willen. M laat mij weten dat een goede bekende van hem bereid is de woning te kopen voor 500.000 euro en deze vervolgens aan hem door te verkopen voor hetzelfde bedrag. De daardoor verschuldigde overdrachtsbelasting neemt M graag voor lief.

DE ANTWOORDEN

66 procent

Dit is een schijnconstructie, hier werk ik sowieso niet aan mee.

10 procent

Ik zie hier geen probleem in, dan had V dit verbod maar schriftelijk moeten vastleggen.

5 procent

Ik verwijs M en zijn vriend naar een andere notaris en adviseer hen deze notaris niets te vertellen over de reden van deze constructie.

19 procent

Ik werk mee aan de overdracht van de woning aan de vriend van M, maar niet aan de doorlevering aan M. Hiervoor moet M maar een andere notaris in de arm nemen.

DE SLOTOPMERKING

Wanneer partijen goed bekend zijn bij de notaris, is zijn onafhankelijke positie misschien nog wel belangrijker dan normaal. Hoewel de door M gewenste constructie wellicht niet strijdig is met het convenant of de wet, is het overduidelijk dat V hierdoor buitenspel wordt gezet. Het is de vraag of je daar als notaris een rol bij moet spelen. Het merendeel van de respondenten wil dit op geen enkele wijze, waarbij deze groep waarschijnlijk niet zozeer partij kiest voor V, maar vooral geen onderdeel wil zijn van een omzeilende constructie. Bijna een vijfde ziet er wellicht geen kwaad in om betrokken te zijn bij een overdracht die niet tegen de wil is van V, maar wil geen bijdrage leveren aan de daarop volgende overdracht die dat (indirect) wel is. Bij een belangenafweging zal de notaris ook kijken naar wat partijen daadwerkelijk zijn overeengekomen. Een kleine groep ziet mogelijk daarom juist helemaal geen probleem in deze constructie en hecht meer betekenis aan contractuele afspraken dan aan mondelinge uitspraken. Deze groep kan wellicht wel een aanspraak van V verwachten, die natuurlijk snel genoeg op de hoogte zal zijn van de uiteindelijke eigenaar van de woning. De keuze om door te verwijzen naar een andere notaris en te adviseren de constructie voor deze dan te verhullen, is het minst populair. Niet onbegrijpelijk, gezien het oncollegiale karakter hiervan.

Invoering wijziging zzp-wetgeving uitgesteld

De pilot met een webmodule die beoordeelt of opdrachtgevers, zoals notaris-kantoren, een zzp'er mogen inhuren, is uitgesteld. De nieuwe startdatum is januari 2021, dus niet dit najaar. Tot die datum kunnen opdrachtgevers blijven werken met de modelovereenkomsten die zijn goedgekeurd door en gepubliceerd op de website van de Belastingdienst, zoals de modelovereenkomsten van de KNB voor zelfstandige kandidaat-notarissen. Want ook het notariaat werkt met enige regelmaat met zzp'ers.

De webmodule moet het voor opdrachtgevers gemakkelijker maken om te beoordelen of zij de zzp'er wel mogen inhuren. De module bestaat uit een lijst met 37 vragen. Elke vraag kan een aantal 'strafpunten' opleveren en het totaal aantal punten kan tot drie uitkomsten leiden. Minder dan 45 punten: de opdrachtgever kan de vrijwarende opdrachtgeversverklaring krijgen. Meer dan 70 punten: hieruit volgt de indicatie 'dienstbetrekking'. Tussen de 45 en 70 punten wordt geen oordeel gegeven. De opdrachtgever blijft daardoor in onzekerheid zitten.

GROEN SEIN

De KNB heeft de vragen in een Excelsheet op NotarisNet gezet, zodat notariskantoren alvast de relatie met de door hen ingehuurde zzp'er(s) kunnen beoordelen. Uit een eerste proef bleek eerder dat in ongeveer een kwart van de gevallen het sein op groen staat en de opdrachtgever een opdrachtgeversverklaring ontvangt.

Meer informatie: KNB, Ingrid de Jong, i.dejong@knb.nl, en Titus Metz, t.metz@knb.nl, 070 3307115

Voor wie zich niet met het proces daarachter bezighoudt, lijkt het zo simpel: premie betalen, je hand ophouden en pensioen ontvangen. Maar voordat er een bedrag kan worden overgemaakt, zijn daar vele wetten, beleggingen en vergaderingen aan voorafgegaan. Daarom licht de PensioenKamer regelmatig een tipje van de pensioensluier op.

Lagere pensioenopbouw niet te voorkomen

| TEKST Martijn Rip

De kogel is door de kerk voor de pensioenregeling 2021: de premie voor notarissen blijft hetzelfde, een hogere premie voor toegevoegd kandidaat-notarissen en een lagere pensioenopbouw voor iedereen. 'Wil je de huidige pensioenopbouw behouden, dan zou je een gigantisch hoge premie moeten betalen', legt Regina van Rijswijk uit. Zij zit namens de kandidaat-notarissen en toegevoegd notarissen in de PensioenKamer. 'Daarom hebben we geprobeerd het midden te vinden tussen een torenhoge premie en een lage pensioenopbouw.'

De voornaamste reden voor de verandering van de pensioenregeling is de lage rentestand. Met de lage rekenrente moet er meer geld in kas komen om de beloofde pensioenen in de toekomst te kunnen uitbetalen. De sociale partners in het notariaat hebben daarom nieuwe afspraken gemaakt. Daarbij is ook rekening gehouden met de aanstaande verandering van het pensioenstelsel.

WEINIG RUIMTE

Had de aanpassing van de pensioenregeling niet kunnen wachten tot de invoering van dat nieuwe stelsel? Volgens Mark Oors, vicevoorzitter van de werkgeverscommissie van de PensioenKamer was dat niet mogelijk. 'Wij hadden liever tot de introductie van het nieuwe pensioenstelsel geen ingrepen gedaan. Helaas hebben we nu te maken met een heel lage rente en wettelijke rekenmethodieken.

Het midden vinden tussen een torenhoge premie en een lage pensioenopbouw

Die geven ook bij goede beleggingsrendementen van het fonds hiervoor weinig ruimte. Voor de ondernemers – de notarissen dus – is de huidige pensioenpremie al hoog genoeg. De premie verhogen, levert bovendien momenteel ook maar weinig extra pensioen op. We houden daarom de pensioenpremie voor deze groep op het huidige niveau.' De kandidaat-notarissen in loondienst hebben uiteraard andere belangen, legt Van Rijswijk uit. 'Veel toegevoegd en kandidaat-notarissen hebben geen kantoor om te verkopen en zijn meer afhankelijk van het pensioen van Pensioenfonds Notariaat. Dat is ook de reden dat zij over een hoger salaris pensioen opbouwen dan hun werkgevers. Wij zien pensioen als een belangrijke arbeidsvoorwaarde en willen om die reden de pensioenopbouw zo hoog mogelijk houden. Dat daar dan een wat hogere pensioenpremie dan nu tegenover moet staan, vinden wij verdedigbaar.' Daarnaast wordt het maximum pensioengevend salaris voor deze groep verhoogd van 65.000 naar 70.000 euro. 'Dat betekent dat deze groep over een hoger bedrag pensioen kan opbouwen. En dat hun uiteindelijke pensioen daardoor wat hoger uitvalt.' Ook voor de medewerkers in het notariaat gaat de premie omhoog en de pensioenopbouw omlaag. De definitieve premie- en opbouwpercentages worden medio december bekendgemaakt op de website van Pensioenfonds Notariaat.

RESERVES

De situatie waarin Pensioenfonds Notariaat zich bevindt, is verre van uniek. Vrijwel alle pensioenfondsen moeten dit jaar de keuze maken voor een hogere pensioenpremie, een lagere pensioenopbouw of een combinatie van die twee. Dit om voldoende reserves te hebben voor de toekomstige pensioenen.

'Met de huidige rekenmethodiek moet een pensioenfonds rekensommetjes maken. Hoeveel premie heeft het fonds nodig om zijn deelnemers over een of twee jaar, maar ook over misschien wel veertig jaar, het opgebouwde pensioen te kunnen uitkeren?' legt Van Rijswijk uit. 'Daarvoor moet je voldoende voorzieningen hebben. De rekenrente zorgt ervoor dat je heel veel geld in kas moet hebben om de beloofde aanspraken te kunnen uitbetalen.' In het nieuwe stelsel worden minder hoge eisen gesteld aan de reserves van een pensioenfonds. Alleen de premie staat vast. Hoe hoog de uitkering is op de pensioenleeftijd, hangt af van de economische omstandigheden. Het is volgens Oors belangrijk snel over te gaan op het nieuwe stelsel. 'Het geld dat aanwezig is, bepaalt veel meer de uitkering dan nu het geval is. De lage rekenrente is dan niet meer relevant. Het is wat realistischer, denken wij.'

KEUZES

'De wetgeving voor het nieuwe stelsel wordt naar verwachting eind 2022 afgerond', vervolgt Oors. Maar voor het zover is, moet er nog veel gebeuren, vult Van Rijswijk aan. 'Er moet nog heel veel worden uitgewerkt. En wij zullen nog diverse keuzes moeten maken. Wat voor ons wel vaststaat, is dat zowel Pensioenfonds Notariaat als de sociale partners er alles aan doen om zo snel mogelijk een nieuwe regeling op papier te hebben.'

Uiterlijk 2026 moeten pensioenfondsen hun pensioenregelingen op het nieuwe stelsel hebben aangepast. 'Als sociale partners willen we onderzoeken of het verstandig is om in 2022 al met een premiereregeling vooruit te lopen op het nieuwe pensioenstelsel', vertelt Oors. 'De maatregelen per 1 januari 2021 hebben dan maar een korte looptijd. Overigens wil ik niet te hoge verwachtingen scheppen bij het nieuwe stelsel: er komt immers niet automatisch extra pensioengeld bij. Wel wordt voor iedereen duidelijker wat er met zijn of haar ingelegde premie gebeurt.' ■

► De bewerkte tuchtspraken worden gemaakt door een notarieel deskundige en verwoorden niet het standpunt van het KNB-bestuur. Hebt u vragen of opmerkingen, mail dan naar nm@knb.nl.

Loonbeslag zonder het maken van huwelijkse voorwaarden

Uitspraak: *klacht deels niet-ontvankelijk en deels gegrond met oplegging van een maatregel*

Casus

Klaagster K heeft samen met haar echtgenoot E kort voor hun huwelijk een gesprek gehad met notaris N over huwelijkse voorwaarden. K is eigenaar van een woning en N heeft aangegeven dat deze woning buiten de gemeenschap zou blijven op basis van de wettelijke regeling. K en E zijn eind 2018 zonder het maken van huwelijkse voorwaarden gehuwd. E is daarna veroordeeld tot de betaling van schulden aan S. S heeft loonbeslag gelegd bij K. K heeft N aansprakelijk gesteld voor de geleden schade. De verzekeraar van N heeft iedere aansprakelijkheid afgewezen. N heeft vervolgens alsnog kosteloos huwelijkse voorwaarden voor K en E opgemaakt.

De klacht

N heeft onvoldoende informatie gegeven over de gevolgen van trouwen zonder huwelijkse voorwaarden en N heeft een inhoudelijk verkeerd advies gegeven. K heeft verder aangegeven 'schadevergoeding in te dienen tegen N'.

Het verweer

N erkent dat hij heeft geadviseerd dat huwelijkse voorwaarden niet noodzakelijk waren en dat K niet is geweest op het risico van derdenbeslag voor de schulden van E op haar inkomen. N verkeerde ten onrechte in de veronderstelling dat derdenbeslag op het inkomen van de ene echtgenoot niet mogelijk was voor schulden van de ander bij een wettelijk beperkte gemeenschap van goederen.

Het oordeel

K wilde haar woning veiligstellen voor eventuele schuldeisers van E. N heeft uitgelegd dat deze woning buiten de (beperkte) gemeenschap valt en dat huwelijkse voorwaarden ten aanzien van de woning niet nodig zouden zijn.

N heeft nagelaten te melden dat een (eventuele) schuldeiser van E op grond van het wettelijke huwelijksvermogensrecht wél de mogelijkheid zou hebben om derdenbeslag te leggen op het inkomen van K.

Op grond van de wettelijke regeling vallen inkomsten tijdens huwelijk wel in de beperkte gemeenschap.

K en E is hiermee relevante informatie onthouden en N had hen beter moeten adviseren. Dat N niet bekend was met het bestaan van schulden van E doet hieraan niet af.

De kamer acht deze klacht gegrond. Bij het oordeel weegt mee dat N excuses heeft aangeboden voor de vervelende situatie en kosteloos alsnog huwelijkse voorwaarden heeft opgemaakt.

De klacht over het betalen van schadevergoeding wordt niet-ontvankelijk verklaard, de tuchtrechter is niet bevoegd hierover te oordelen.

De kamer legt de maatregel berisping op Kamer voor het notariaat 's-Hertogenbosch, 28 september 2020

ECLI:NL:TNORSHE:2020:20

Opmerking

De notaris is de deskundige die de vraag 'wat zijn alle rechtsgevolgen?' moet beantwoorden, ook al wordt deze bredere vraag niet gesteld en ook al kent de notaris niet alle feiten en omstandigheden. De hypothetisch geformuleerde situatie is ook *Belehrung*.

Kandidaat-notaris of niet: geen eigen keuze

Uitspraak: *klacht gegrond zonder oplegging van een maatregel*

Casus

Mr. K is afgestudeerd in het notarieel recht, sinds 2008 werkzaam bij notaris N en ingeschreven in het Register voor het Notariaat. K heeft de notariële beroepsopleiding niet gevolgd. In 2016 heeft het Bureau Financieel Toezicht (BFT) geconstateerd dat K geen PE-opleidingspunten heeft behaald in het tijdvak 2014-2015. K krijgt een waarschuwing en een inhaalverplichting met een hersteltermijn. In 2018 volgt een tweede waarschuwing van het BFT voor het volgende tijdvak, wederom wordt een hersteltermijn gegeven. In 2018 is K voor langere tijd 'in de Ziektewet beland' en N legt contact met het BFT en de

KNB. De KNB geeft aan dat het mogelijk is op grond van bijzondere omstandigheden, zoals (aantoonbare) langdurige ziekte, een vrijstelling te krijgen.

Het verzoek tot vrijstelling van de PE-verplichting wordt ruim een jaar later namens K door N ingediend. In dit verzoek schrijft N onder andere: 'had ik destijds geweten dat ... (K) ... hier niet als assistente kon werken, dan had ik haar niet aangenomen en was zij mogelijk lang werkloos geweest.' N vindt het hoogst opmerkelijk dat K niet als assistente werkzaam mag zijn en noemt de situatie dat K niet als kandidaat-notaris werkzaam wil zijn, redelijk uniek. In dit verzoek worden geen andere bijzondere omstandigheden, zoals ziekte, genoemd.

N verzoekt namens K om een algehele vrijstelling. Dit verzoek wordt door de KNB afgewezen en de KNB wijst erop dat formeel K alleen zelf dit verzoek mag doen.

De klacht

Over het tijdvak 2018-2019 heeft K voor de derde maal geen studiepunten gehaald. Over de periode 2014-2019 bedraagt het totale puntentekort 105. Het vertrouwen van de maatschappij is gebaseerd op vakbekwaamheid en (*up-to-date*) vakkennis van (kandidaat-)notarissen. Ondanks twee herstelmogelijkheden, voldoet K voor de derde maal niet aan de opleidingsverplichting.

Het verweer

N treedt op als gemachtigde van K. N is verbaasd dat er een klacht wordt ingediend zonder te informeren naar de huidige stand van zaken.

Na haar studie zocht K een baan, N had een notarieel assistente nodig en geen kandidaat-notaris. K ambieerde geen functie als kandidaat-notaris. Er zijn verschillende pogingen ondernomen K niet te hoeven melden bij de KNB. K presenteert zich intern en extern niet als kandidaat-notaris, voert geen besprekingen met cliënten en verricht werkzaamheden die identiek zijn aan de overige notarieel medewerkers van kantoor. K heeft nooit de beroepsopleiding of PE-opleidingen gevolgd. K heeft inmiddels wel zelf een verzoek tot vrijstelling ingediend bij de KNB, maar hier is nog niet formeel op beslist.

Het oordeel

K voldoet aan de opleidingsvereisten en verricht werkzaamheden onder verantwoordelijkheid van een notaris. Daarbij wordt overwogen dat verwacht en aangenomen mag worden dat werkzaamheden van notarieel medewerkers op een notaris-kantoor notariële werkzaamheden zijn. K is dus kandidaat-notaris en aan het tuchtrecht onderworpen. K heeft daarmee ook een PE-verplichting om de vakkennis die noodzakelijk is voor een goede beroepsuitoefening bij te houden.

K heeft midden 2020 een verzoek tot vrijstelling bij de KNB ingediend en inmiddels worden er gesprekken gevoerd met de KNB gezien de bijzondere omstandigheden van K. N stelt voor de klachtbehandeling op te schorten in het licht van deze gesprekken.

Los van het besluit van de KNB heeft K tuchtrechtelijk verwijtbaar gehandeld omdat zij gedurende drie tijdvakken niet een vrijstelling had en de PE-verplichting daarom niet naast zich neer kon leggen. Vanwege de bijzondere omstandigheden en de gesprekken met de KNB zal er geen maatregel worden opgelegd.

De kamer verklaart de klacht gegrond.

*Kamer voor het notariaat Amsterdam,
27 oktober 2020
(nog) niet gepubliceerd*

Opmerking

Er kunnen verschillende redenen zijn om niet als kandidaat-notaris werkzaam te (willen) zijn. Bijvoorbeeld: een kandidaat-notaris wil de verplichtingen niet die dit met zich meebrengt vanwege persoonlijke omstandigheden, de PE-verplichting brengt extra kosten met zich mee voor de notaris of de notaris vindt dat de kandidaat-notaris het verwachte niveau van een kandidaat-notaris niet heeft.

Zoals wederom blijkt, is er geen keuzevrijheid voor notaris en kandidaat-notaris, waarbij de vraag is of een keuze van een kandidaat-notaris daadwerkelijk altijd in vrijheid wordt gemaakt. Tussen notaris en kandidaat-notaris bestaat immers een contractuele/arbeidsrechtelijke relatie die een zekere mate van afhankelijkheid met zich meebrengt.

Uitbetaling depotgelden na gedeeltelijke ontbinding koopovereenkomst

Uitspraak: *deels gegrond met oplegging van een maatregel*

Casus

Klager K heeft een koopovereenkomst gesloten met koper A. De koopovereenkomst is opgesteld door een medewerker van notaris N. In de conceptkoopovereenkomst is in artikel 16 lid 4 een huurgarantie opgenomen en in artikel 16 lid 5 een onmiddellijk opeisbare boete van 25 procent van de koopprijs bij ontbinding. In de definitieve koopovereenkomst is in artikel 16 lid 4 de huurgarantie opgenomen en in artikel 16 lid 5 een na-verrekeningsverplichting van de koopprijs als de jaarhuur van het verkochte lager zou blijken te zijn dan het in de koopovereenkomst genoemde bedrag. Voorafgaand aan de akte van levering wordt een depotovereenkomst getekend, een deel van de koopsom (200.000 euro) blijft in depot bij N. Het grootste deel van dit bedrag is tot zekerheid voor de nakoming van de na-verrekeningsverplichting en een klein deel van het bedrag is bestemd voor het herstellen van gebreken.

In de depotovereenkomst is vermeld dat uitbetaling plaatsvindt na gelijklopende schriftelijke opdracht van beide partijen of na een rechterlijke uitspraak die in kracht van gewijsde is gegaan of uitvoerbaar bij voorraad is verklaard.

Rechtbank Amsterdam heeft op vordering van A de koopovereenkomst gedeeltelijk ontbonden ten aanzien van de verplichting tot levering en de verplichting tot betaling van de koopsom. En K is bij verstek veroordeeld een bedrag van 1.632.000 euro aan A te betalen. Het vonnis is uitvoerbaar bij voorraad verklaard. A heeft vervolgens executoriaal derdenbeslag laten leggen bij N en N heeft de depotgelden aan de deurwaarder overgemaakt. Tegen het verstekvonnis heeft K verzet aangetekend.

De klacht

1. In strijd met de depotovereenkomst is N overgegaan tot uitbetaling van gelden aan de deurwaarder.
2. K is nooit geïnformeerd over een significant verschil tussen artikel 16 in de conceptkoopovereenkomst en in de definitieve versie van de koopovereenkomst.

Het verweer

Het vonnis van de rechtbank was uitvoerbaar bij voorraad verklaard en op instructie van de deurwaarder heeft N het bedrag uitbetaald. Ook A heeft N verzocht tot uitkering van de gelden over te gaan.

Het oordeel

1. uitbetaling depot

N had K moeten informeren over zijn voornemen de gelden uit te betalen zodat K zo nodig nog (rechts)maatregelen had kunnen treffen ter voorkoming van uitbetaling. Het vonnis spreekt niet over de depotovereenkomst en N kon zich niet uitspreken over wie gerechtigd was tot de gelden. N had behoren te verklaren dat hij de gelden voorwaardelijk voor beide partijen hield. Het is onbegrijpelijk dat bij ontbinding van een koopovereenkomst N meent te kunnen verklaren dat het depotgedeelte van de koopsom van K zou zijn. N dient bij een verzoek tot uitbetaling zijn eigen afweging te maken en zorgvuldig te werk te gaan met inachtneming van de belangen van alle betrokken partijen, dat heeft N niet gedaan. De rechter constateert dat het erop lijkt dat N 'zijn oren eenzijdig naar de wensen van ... (A) ... heeft laten hangen, in plaats van zijn rol als onafhankelijk en onpartijdig baken in het rechtsverkeer tussen partijen waar te maken. Het eerste klachtonderdeel is gegrond.

2. artikel 16 leden 4 en 5

Dit klachtonderdeel is te laat ingediend bij de kamer en derhalve niet-ontvankelijk. De klachttermijn is gaan lopen op het moment van ondertekening van de koopovereenkomst.

Het Hof legt de maatregel waarschuwing op.

*Kamer voor het notariaat Amsterdam,
5 november 2020
(nog) niet gepubliceerd*

PERSONALIA

Benoemd tot notaris

Utrecht (in associatief verband met Van Benthem & Keulen advocaten & notariaat), m.i.v. datum beëdiging **mr. Mervyn Odink**, kandidaat-notaris (1999); **Amsterdam** (in associatief verband met Stibbe), m.i.v. datum beëdiging **mr. Ijsbrand van Straten**, kandidaat-notaris (1994); **Utrecht** (protocol mr. W.P.M. Brantjes), m.i.v. 1 januari 2021 **mr. Joost van der Meer**, kandidaat-notaris (2007); **Utrecht** (in associatief verband met KienhuisHoving, advocaten en notarissen), m.i.v. datum beëdiging **mr. Richard Schaefer**, kandidaat-notaris (2009); **Amsterdam** (protocol mr. M.W. van der Zanden), m.i.v. 1 januari 2021 **mr. Elmar Dijkstra**, kandidaat-notaris (2007); **Westland** (protocol mr. drs. F.B. Remmerswaal), m.i.v. 1 januari 2021 **mr. Kesho Ghisai**, kandidaat-notaris (2008).

Aangewezen tot toegevoegd notaris

Zoetermeer (protocol mr. M.E.G.J. Schils), m.i.v. beëdiging **mr. Stephen Iseger**; **Rijssen-Holten** (protocol mevrouw mr. M.A. Stokroos), m.i.v. 1 december 2020 **mr. Daniëlle Scheppink-Baan**; **Rotterdam** (protocol mr. C.J.M. Commisaris), m.i.v. datum beëdiging **mr. Sophie Oude Sanderink-Dormaar**; **Amstelveen** (protocol mr. M.E. Amsom), m.i.v. datum beëdiging **mr. Saskia van Wechem**; **Amsterdam** (protocol mr. R.J.W. Mulken), m.i.v. datum beëdiging **mr. Dayenne Lo-A-Njoe**; **Waalre** (protocol mr. A.W. Kuijpers), m.i.v. 23 november 2020 **mr. Wieteke van de Vorle-Braat**.

Ontslag op verzoek

mr. Leonie Bakker, notaris te **Amsterdam**, m.i.v. 1 december 2020; **mr. Wim Rouwenhorst**, notaris te **Hof van Twente**, m.i.v. 1 januari 2021; **mr. Rob Smeets**, notaris te **Kerkrade**, m.i.v. 1 januari 2021; **mr. drs. Frans Remmerswaal**, notaris te **Westland**, m.i.v. 1 januari 2021.

Toewijzing protocol

De minister voor Rechtsbescherming heeft op grond van artikel 15 van de Wet op het notarisambt besloten het protocol en de overige notariële bescheiden van: - mr. J.E. Pasop, tot 1 juli 2020 notaris te Borsele, m.i.v. 1 december 2020 toe te wijzen aan **mr. Geertjan Sarneel**, notaris in **Kapelle**; - mr. W.H.M. van Hagen, tot 17 juni 2020 notaris te Berkelland, m.i.v. 9 november 2020 toe te wijzen aan **mr. Hans Kraayenhof**, notaris in **Berkelland**; - mr. G.S. van der Hem, tot 1 juli 2020 notaris te Leeuwarden, m.i.v. 1 januari 2021 toe te wijzen aan **mr. S. Swart**, notaris te **Leeuwarden**.

Wijziging plaats van vestiging

Bij besluit van de minister voor Rechtsbescherming zal de notariële plaats van vestiging van **mr. B.C. Cornelisse**, tot en met 31 oktober 2020 notaris in de gemeente Rotterdam, m.i.v. 1 november 2020 worden gewijzigd in de gemeente **Amsterdam** met behoud van zijn huidige protocol.

Daniëlle Scheppink-Baan

Dayenne Lo A Njoe

Elmar Dijkstra

Ijsbrand van Straten

Joost van der Meer

Kesho Ghisai

Mervyn Odink

Richard Schaefer

Saskia van Wechem

Sophie Oude Sanderink-Dormaar

Wieteke van de Vorle-Braat

Overleden

Op 2 augustus 2020 op 83-jarige leeftijd **mr. Johannes Wedemeijer**, oud-notaris in **Berlicum**; Op 3 november 2020 op 61-jarige leeftijd **mr. Bart Veldkamp**, oud-kandidaat-notaris in **Amsterdam**; Op 7 november 2020 op 58-jarige leeftijd **mr. Frank Oranje**, notaris in **'s-Gravenhage**; Op 17 november 2020 op 86-jarige leeftijd **Marius de Vos**, oud-notaris in **Rotterdam**.

COLOFON

Notariaat Magazine is een uitgave van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en publiceert nieuws en achtergronden over onderwerpen die het notariaat raken. Bij de KNB zijn ruim 1.300 notarissen en 1.650 kandidaat-notarissen aangesloten. Het blad wordt in een oplage van ruim 5.000 exemplaren verspreid onder KNB-leden en externe relaties. Notariaat Magazine verschijnt maandelijks, met uitzondering van januari en augustus. De redactie van Notariaat Magazine is onafhankelijk en werkt op basis van een redactiestatuut. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven en opinies in te korten.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)
Spui 184
Postbus 16020
2500 BA 's-Gravenhage
Telefoon: 070 3307111

Redactie: Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), Jessica Hendriks (redacteur), Clemens van Gessel (correctie)
Telefoon 070 3307170, **e-mail** nm@knb.nl

Aan dit nummer werkten mee:
Aan dit nummer werkten mee: Lex van Almelo, Wilma van Hoeflaken, Dorine van Kesteren, Jelly Posthumus, Roel Ottow, Peter Steeman, Jolanda aan de Stegge

Redactieraad: Wouter Burgerhart, Sabrina Gajadhar, Bart van Gemert, Steven ten Hagen, Mireille Hesselmaans, Frits van der Kamp, Jeffrey Koenecke, Rogier Lukas, Hens Meengs, Farisha Poese, Anne-Marie Snel

Foto's: Truus van Gog
Omslag: Truus van Gog

Vormgeving:
Okapi. Corporate Identity Atelier

Uitgever: Sdu, Peter Frissen
Maanweg 174
2516 AB 's-Gravenhage
Postbus 20025
2500 EA 's-Gravenhage
Telefoon: 070 3789571

Druk: Drukkerij Senefelder Misset, Doetinchem

Abonnementen: De abonnementsprijs bedraagt 116,03 euro per jaar (excl. btw en incl. administratie- en verzendkosten), prijswijzigingen voorbehouden.

Abonnementenadministratie:
Per 1 januari 2021:
Elma Media b.v. abonnementenbeheer
Postbus 18, 1720 AA Broek op Langedijk
Telefoon: 0226 331621
E-mail: support@elma.nl

Advertentie-acquisitie:
Elma Media BV
Silvër Snoek
Telefoon 0226 331600
E-mail: s.snoek@elma.nl

ISSN: 1568-4121

© KNB/Sdu
Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KNB. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Uitgeverij
Groep uitgeverij voor
vak- en wetenschap

**hé notaris,
vertaal 's!**

Curator

Notaristaal kan voor uw klanten soms moeilijk zijn. Maar gelukkig is er www.notaris.nl/vertaal! Hier kunnen zij notariële termen vertalen naar gewonemensentaal. En u? U kunt ze hierop wijzen, ervan gebruikmaken tijdens het passeren of een van de speciale vertaalgidsen naar ze e-mailen.

Moeilijke notaristerm? Check de betekenis op www.notaris.nl/vertaal.

Matzinger Eversdijk

Notarissen

Matzinger Eversdijk Notarissen is een middelgroot kantoor (25-30 medewerkers) met 2 notarissen en een toegevoegd notaris in de mooie wijk Zorgvliet in Den Haag. Ons kantoor kenmerkt zich door haar laagdrempeligheid, servicegerichtheid en een open werksfeer.

Kandidaat-notaris(sen) OG/PF/OR

Wegens uitbreiding en pensionering zijn wij op korte termijn op zoek naar:

- een (waarnemingsbevoegde) kandidaat-notaris met minimaal 5 jaar ervaring onroerend goed;
- een (waarnemingsbevoegde) kandidaat-notaris met minimaal 5 jaar ervaring familierecht;
- een (waarnemingsbevoegde) kandidaat-notaris met minimaal 3 jaar ervaring ondernemingsrecht.

Functie eisen

Wij vinden het belangrijk dat:

- je een proactieve houding hebt
- accuraat
- flexibel
- stressbestendig
- servicegericht
- representatief

Daarnaast dien je een teamplayer te zijn en eveneens zelfstandig te kunnen werken. Voorts is een uitstekende beheersing van de Nederlandse taal in woord en geschrift een vanzelfsprekendheid. Ook is kennis van de Engelse taal belangrijk.

Wij hebben een gezellig team en daarnaast prima arbeidsvoorwaarden te bieden die passen bij jouw kennis en ervaring. Binnen ons kantoor krijg je genoeg ruimte om je verder te ontwikkelen op persoonlijk en professioneel vlak.

Herken jij jezelf in het profiel en bent je geïnteresseerd? Dan ontvang ik graag jouw sollicitatie met C.V. op s.peters@matzingereversdijk.nl.

Voor meer informatie over deze vacature kun je ook contact opnemen met *Sander Peters* of *Paul Eversdijk* via **070-3588000**.